

AMPUMASUUNNISTUS

Suomen Sotilasurheiluliiton ampumasuunnistusmestaruuskilpailuissa noudatetaan kohdan F. ampumasuunnistuksen Suomen Mestaruuskilpailujen sääntöjä seuraavin sovelluksin:

SotUL:n mestaruuskilpailu järjestetään vuosittain ainoastaan varusmiesten sarjassa. Varusmiehet kilpailevat sarjoissa H/D 20 ja H/D 21 ja näistä tuloksista yhdistetään varusmiesten tulokset. (sama rata oltava molemmilla sarjoilla).

Muissa sarjoissa järjestetään vain SM-kilpailut.

SotUL:n viesti järjestetään varuskuntien urheiluseurojen välisenä 3-osuuksisena kilpailuna. Joukkueessa voi olla henkilökuntaa, varusmiehiä (ml naiset) tai siviileitä.

Tämän lisäksi epävirallisena kilpailuna kilpailun järjestäjä voi järjestää avoimen 2-osuuksisen B-sarjan sekajoukkuein.

AMPUMASUUNNISTUKSEN SM-KILPAILUJEN SÄÄNNÖT (LAJILIITTO)

SISÄLTÖ

1 YLEINEN SÄÄNNÖSTÖ	3
1.1 AMPUMASUUNNISTUKSEN PERUSLUONNE.....	3
1.2 YLEISET MÄÄRITELMÄT	3
1.3 SÄÄNTÖJEN SÄÄTÄMINEN JA VOIMAANSAATTAMINEN	5
1.4 KOSKEVUUS	5
1.5 SÄÄNTÖJEN TOIMEENPANO.....	6
1.6 SEURAAMUKSET SÄÄNTÖRIKKOMUKSISTA	7
2 OIKEUSSÄÄNNÖKSET	7
2.1 JÄSENYYS JA OSANOTTO-OIKEUS.....	7
2.2 EDUSTUSOIKEUS	8
2.3 JÄRJESTÄMISOIKEUS	8
2.4 DOPING.....	9
2.5 MAASTOSSA LIIKKUMINEN.....	9
2.6 URHEILULLINEN TASAPUOLISUUS	9
2.7 URHEILIJAMAINEN KÄYTÖS	9
2.8 KÄYTÖS KILPAILUSSA.....	10
3 SÄÄNTÖTULKINTARYHMÄ	10
3.1 KOKOONPANO JA TEHTÄVÄT.....	10
3.2 RIKKOMUSILMOITUS	11
3.3 ILMOITUKSEN TUTKIMINEN	11
3.4 KÄSITTELY SÄÄNTÖTULKINTARYHMÄSSÄ.....	11
3.5 VALITUS JA SEURAAMUKSEN VOIMAANTULO	11
4 KILPAILUJEN JAOTTELU	12
4.1 KILPAILUN LAATU.....	12
4.2 KILPAILUN MUOTO.....	13
4.3 KILPAILUN TYYPPI	13
5 SARJAT	13
5.1 JAKO SUKUPUOLEN, IÄN JA TAIDON MUKAAN (KATSO 7.4).....	13
5.2 SARJAN JAKAMINEN JA YHDISTÄMINEN	14

6 KILPAILUN EDELLYTYKSET	14
6.1 YLEISET EDELLYTYKSET	14
6.2 ENNAKKOLUVAT	14
6.3 KILPAILUN HAKEMINEN	15
6.4 JÄRJESTÄMISLUPA	15
6.5 KILPAILUKALENTERI.....	15
6.6 KILPAILUN PERUUTTAMINEN, KESKEYTTÄMINEN JA SIIRTÄMINEN	15
6.7 KILPAILUN MITÄTÖIMINEN JA UUSIMINEN	16
6.8 ILMOITTAUTUMISEN PURKAMINEN	16
7 KILPAILUN JÄRJESTÄMINEN	17
7.1 KILPAILUN JOHTO.....	17
7.2 RATOJEN PITUUDET JA OHJEAJAT	17
7.3 KILPAILUKUTSU	18
7.4 ILMOITTAUTUMINEN JA OSANOTTO SARJOIHIN	18
7.5 ARVONTA JA LÄHTÖLUETTELO.....	19
7.6 KILPAILUOHJEET.....	20
8 RADAT.....	20
8.1 RADAN LAADINTA.....	20
8.2 LÄHTÖ.....	21
8.3 RASTIT.....	21
8.4 VIITOITUKSET JA PAKOLLISET KULKUREITIT.....	22
8.5 MAALI.....	23
8.6 RATAMERKINNÄT.....	23
9 KILPAILUN TOTEUTTAMINEN	23
9.1 KILPAILUN KOOSTUMUS	24
9.2 KARTTA	24
9.3 RASTINMÄÄRITTEET.....	24
9.4 RASTILLA KÄYNNIN REKISTERÖINTI (SUUNNISTUS JA KARTANLUKUSUUNNISTUS).....	24
9.5 AMMUNTA, AMPUMAPAIKKA, AMPUMAVARUSTEET	25
9.6 HUOLTO	28
9.7 LÄHDÖN JA MAALIN TOIMINTA.....	28
9.8 TULOS, SJOITUS JA PALKINNOT.....	29
9.9 KILPAILUN PÄÄTTYMINEN JA TOIMITSIJAT.....	29
10 KILPAILIJAA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	29
10.1 VARUSTEET JA APUVÄLINEET	29
10.2 KIELLETYT ALUEET	30
10.3 TOIMINTA KILPAILUSSA	30
10.4 TOIMINTA MAALISSA, KESKEYTTÄMINEN JA KILPAILIJAN VASTUU.....	31
11 SUOMEN MESTARUUSKILPAILUT.....	31
11.1 YLEISTÄ.....	31
11.2 OSALLISTUMINEN.....	31
11.3 ILMOITTAUTUMINEN.....	31
11.4 KILPAILUN TOTEUTUS JA SARJAT.....	31
11.5 MESTARUUSMITALIT JA PALKINNOT.....	32
11.6 KILPAILUN TOTEUTUS.....	32
12 ALUEEN MESTARUUSKILPAILUT.....	32
12.1 YLEISTÄ.....	32
12.2 OSALLISTUMINEN.....	32
12.3 ILMOITTAUTUMINEN.....	32

12.4 KILPAILUMUODOT.....	32
12.5 KILPAILUSARJAT.....	32
12.6 KILPAILUN UUSIMINEN.....	33
13 TUOMARINEUVOSTO.....	33
13.1 TUOMARINEUVOSTON KOKOONPANO.....	33
13.2 TUOMARINEUVOSTON TEHTÄVÄT.....	33
14 KILPAILUTEKNISET SÄÄNTÖRIKKOMUKSET.....	34
14.1 RIKKOMUSILMOITUS.....	34
14.2 RIKKOMUSILMOITUKSEN KÄSITTELY.....	34
14.3 SEURAAMUKSET (KATSO 1.61-1.65).....	34
14.4 VASTALAUSEEN TEKEMINEN.....	34
14.5 VASTALAUSEEN KÄSITTELY.....	35
14.6 PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO.....	35
14.7 VALITUS.....	35
15 AMPUMASUUNNISTUSKILPAILUN VALVONTAOHJEET.....	35
15.1 YLEISTÄ.....	35
15.2 SOVELTAMISALA.....	36
15.3 VALVONTA.....	36
15.4 KILPAILUNVALVOJA.....	36
15.5 RATAVALVOJA.....	37
15.6 VALVONTAKUSTANNUKSET.....	37
16 DOPINGSÄÄNNÖSTÖ.....	37

LIITE A Dopingsäännöstö

LIITE B SSL:n ja MKJ:n välinen sopimus

1 YLEINEN SÄÄNNÖSTÖ

Ampumasuunnistus on urheilumuoto, jossa kilpailijan on omatoimisesti suoritettava ampumaosuus, kartanlukuosuus ja suunnistusosuus. Kartanlukuosuudella on seurattava järjestäjien merkitsemää reittiä ja suoritettava matkalla olevat karttatehtävät järjestäjien antamalle kartalle ainoastaan kompassia apunaan käyttäen. Suunnistusosuudella kilpailijan on omatoimisesti karttaa ja kompassia käyttäen kuljettava lähdöstä maaliin maastonkohtiin sijoitettujen rastien kautta kartan osoittamassa järjestyksessä. Ampumasuunnistuskilpailussa on tehtävät suoritettava mahdollisimman lyhyessä ajassa sekä mahdollisimman pienin lisäajoin (sakoin).

1.1 AMPUMASUUNNISTUKSEN PERUSLUONNE

1.11: Ampumasuunnistuksen eri tehtävät on voitava selvittää käytettävissä olevalla aseella sekä käytettävissä olevilla kilpailukartoilla, rastimääritteiden ja kompassin avulla

1.12: Suorituksen on koetettava tasapuolisesti kilpailijan kaikkia kolmea osalajia, ampumaosuuden suoritus aika ja sakot suhteessa kartanluvun suoritus aikaan ja sakkoihin sekä näiden kahden suhde suunnistusosuuden kesto aikaan. Mikään osalaji ei saa muodostua yksinään ratkaisevaksi lajiksi.

1.13: Ampumasuunnistuskilpailu on järjestettävä ensisijaisesti ammunnan kannalta turvallisessa paikassa ottaen huomioon kartanluvun ja suunnistuksen asettamat vaatimukset. Maaston on oltava kilpailijalle mahdollisimman vieras.

1.2 YLEISET MÄÄRITELMÄT

1.21: Järjestöt

1.21.1: Ampumasuunnistusurheilun kansainvälistä toimintaa johtaa International Biathlon Orienteering Federation (IBOF).

1.21.2: Pohjoismaiden ampumasuunnistusliittojen yhteistyöelimenä toimii myös IBOF

1.21.3: Suomen Sotilasurheiluliitto (liitto) toimii Suomessa järjestettävän ampumasuunnistuksen kilpailutoiminnan ylimpänä valvojana ja ohjaajana. Liiton hallitus on liiton järjestösäännöissä määritelty toimielin. Sääntötulkintaryhmä on liittohallituksen asettama sääntöjen asiantuntijaelin (katso 3.1).

1.21.4: Alueella tarkoitetaan Sotilasurheiluliittoa alueita, Reserviläisurheiluliittoa sekä muita urheilujärjestöjä jotka ovat ottaneet ampumasuunnistuksen ohjelmaansa.

1.21.5: Seuralla tarkoitetaan Sotilasurheiluliiton jäsenseuraa, Reserviläispiirejä/yhdistyksiä/kerhoja sekä muita Suomessa toimivia urheiluseuroja, jotka ovat ottaneet ampumasuunnistuksen ohjelmaansa.

1.21.6: Järjestäjällä tarkoitetaan kilpailun järjestäjää, jona voi toimia seura, yhdistys, kerho, näiden muodostama yhtymä, alue, liitto tai muu vastaava.

1.21.7: Tuomarineuvosto on kilpailukohtainen elin, jonka asettamisesta, kokoonpanosta ja työskentelytavoista säädetään kohdassa 13.

1.22: Henkilöt

1.22.1: Ampumasuunnistuksen harrastajalla tarkoitetaan seuran, piirin, yhdistyksen, kerhon, alueen, tai liiton toiminnassa mukana olevaa henkilöä tehtävän tasosta tai suoritusvaiheesta riippumatta.

1.22.2: Ampumasuunnistajalla tarkoitetaan ampumasuunnistustapahtumassa (katso 4.1) ampumasuunnistustehtävää (katso 1.11) suorittavaa henkilöä suoritusvaiheesta riippumatta.

1.22.3: Kilpailijalla tarkoitetaan ampumasuunnistuskilpailuun (katso 4.1, lukuun ottamatta 4.113) osallistuvaa henkilöä.

1.22.4: Huoltajalla tarkoitetaan henkilöä, joka on sidoksissa kilpailijoihin joukkueenjohtajana, valmentajana, neuvojana, huoltotehtävien kautta (esim. autonkuljettaja), kannustajana (esim. nuorten vanhemmat) tai aseiden omistajana (esim. nuoret ja laina-aseella kilpailevat).

1.22.5: Kilpailun seuraajalla tarkoitetaan henkilöä, joka toimii yleisönä, kutsuvieraana tai mediapalvelujen piirissä (esim. toimittaja, valokuvaaja).

1.22.6: Toimitsijalla tarkoitetaan kilpailupaikalla olevaa järjestävän järjestön jäsen henkilöä, joka ei ole kilpailija, huoltaja tai kilpailun seuraaja.

1.22.7: Paikallisella asukkaalla tarkoitetaan maanomistajaa, kilpailualueen oikeudenhaltijaa tai kilpailualueella pysyvästi tai tilapäisesti asuvaa henkilöä.

1.23: Ampumasuunnistustapahtumat

1.23.1: Ampumasuunnistustapahtumat jaetaan laadun, muodon ja tyyppin mukaan kuten myöhemmin erikseen säädetään (katso 4).

1.23.2: Kilpailun laatu määräytyy järjestäjän (katso 1.216), ampumasuunnistajien (katso 1.222) ja järjestämisluvan myöntäjän (kilpailusta päättävän, katso 6.3) mukaan.

1.23.3: Kilpailun muoto ja tyyppi määräytyvät suoritustavan lisäksi ulkoisista olosuhteista ja teknisestä toteutuksesta. Kilpailumuotoja (katso 4.21, 4.22 ja 4.23) voidaan käytännöllisyysnäkökohdat huomioiden yhdistää keskenään ja ne voivat olla eri tyyppisiä (katso 4.3).

1.24: Sopimukset

1.24.1: Pohjoismainen Antidopingsopimus on urheilun keskusjärjestön jäsentensä, mukaan lukien Suomen Sotilasurheiluliitto, kanssa yhdessä tekemä toimintajulistus dopingin rajoittamiseksi ja valvomiseksi sekä poistamiseksi sekä kansallisen että kansainvälisen kilpaurheilun piiristä.

Dopingsäännösten muodostavat Kansainvälisen Olympiakomitean säännöt, Euroopan Neuvoston dopingin vastainen yleissopimus, Pohjoismainen Antidopingsopimus ja näitä täydentävä luettelo

kielleyistä ja sallituista lääkeaineista (katso liite A). Dopingin käytöstä ampumasuunnistuksessa säädetään kohdassa 2.4.

1.24.2: Suomen Suunnistusliiton ja Metsästäjien Keskusjärjestön välinen sopimus (katso liite B) säättää maaston yhteiskäytöstä riistanhoidollisista näkökohdista lähtien. Sopimus on huomioitava myös järjestettäessä ampumasuunnistuskilpailuja. Se on otettava huomioon suunniteltaessa (katso 6.1 ja 6.2), anottaessa (katso 6.3) sekä toteutettaessa (radan laadinnassa, katso 8.1).

1.24.3: Liitto voi tehdä, kohtien 1.241 ja 1.242 tapaisia, ampumasuunnistajia koskevia kilpailuteknisiä sopimuksia, jotka astuvat voimaan, kun ne on liitetty lajisääntöjen osaksi kohtien 1.31 ja 1.33 mukaisesti sekä niistä on yleisesti tiedotettu kohdan 1.35 mukaisesti.

1.24.4: Järjestämislupa on liiton ja järjestävän seuran tai muun vastaavan organisaation välinen sitoumus kilpailun järjestämisestä lajisääntöjä sekä niiden pohjalla annettuja määräyksiä ja ohjeita noudattaen. Järjestämisestä ei laadita kirjallista sopimusta. Sotilasurheiluliitto julkaisee kilpailukutsun ja tulokset Sotilasurheilulehdessä.

1.24.5: Sopimukset paikallisten asukkaiden kanssa ovat järjestäjän sekä maanomistajien, oikeuden haltijoiden (esim. metsästysoikeuden haltijat, ampumaratojen haltijat, tiekunnat), luonnonsuojelujärjestöjen ja muiden osallisten välinen sopimus, jolla taataan kilpailun läpivieminen loukkaamatta minkään osapuolen intressejä. Sopimukset on pyrittävä tekemään kirjallisina (katso 6.2).

1.24.6: Valmennussopimus on liiton ja liiton valmennus(edustus)ryhmään valitun kilpa-ampumasuunnistajan (ampumasuunnistajan seuran) välinen sopimus, jolla säädetään valmennusryhmään kuulumisesta johtuvia velvoitteita ja oikeuksia (esim. osallistuminen yhteistyökumppanin markkinointiin).

1.24.7: Kilpailuun ilmoittautuminen (katso 7.41) on järjestäjän sekä kilpailijan ja hänen seuransa välinen sopimus, jolla järjestäjä sitoutuu tarjoamaan kilpailijalle kohtien 7-9 (11-12) mukaisen kilpailun ja jolla kilpailija sitoutuu noudattamaan ampumasuunnistuksen lajisääntöjä sekä kilpailijan seura maksamaan osanottomaksun. Sopimuksen purkamisesta on säädetty kohdissa 6.6-6.8.

1.3 SÄÄNTÖJEN SÄÄTÄMINEN JA VOIMAANSAATTAMINEN

1.31: Näiden sääntöjen muuttamisesta ja täydentämisestä päättää Sotilasurheiluliiton hallitus.

1.32: Aloitteen näiden sääntöjen muuttamisesta ja täydentämisestä voivat tehdä liiton hallitus tai sen asettamat asiantuntijaelimet sekä liiton jäsen seurat, Reserviläisurheiluliitto ja sen jäsenyhdistykset sekä muut urheiluseurat joiden ohjelmassa ampumasuunnistus on.

1.33: Muutokset astuvat voimaan liiton hallituksen määräämänä ajankohtana. Säännöt ovat voimassa toistaiseksi tai määräaikaaisesti.

1.34: Liiton hallitus tai sen valtuuttamat elimet voivat laatia kohdan 1.45 mukaisia sääntöluontoisia määräyksiä ja ohjeita.

1.35: Sääntömuutokset ja täydennykset on julkaistava liiton virallisessa äänenkannattajassa Sotilasurheilulehdessä sekä Reserviläinen-lehdessä tai muulla hyväksi katsotulla tavalla, jonka jälkeen ne katsotaan tulleen yleiseen tietoon.

1.4 KOSKEVUUS

1.41: Nämä lajisäännöt ovat voimassa Suomessa tapahtuvassa ampumasuunnistustoiminnassa. Ne koskevat ampumasuunnistuksen parissa työskenteleviä järjestöjä (katso 1.213-1.217) ja kohdassa 1.22 mainittuja henkilöitä.

1.42: Näitä lajisääntöjä voidaan käyttää myös muussa ampumasuunnistusaiheisessa toiminnassa (katso 4.113)

1.43: Kilpailutekninen säännöstö (katso 4-14) on laadittu Suomessa järjestettäviä ampumasuunnistuskilpailuja varten.

1.44: Kansainvälisissä kilpailuissa noudatetaan ensisijaisesti IBOF:n kilpailusääntöjä (katso 4.124 ja 4.125). Mikäli IBOF:n kilpailusäännöissä on puutteita, pätee mitä asiasta on näissä säännöissä säädetty.

1.45: Näitä sääntöjä voidaan täydentää antamalla kilpailun järjestäjää ja kilpailijoita koskevia teknisluontoisia määräyksiä, ohjeita ja suosituksia. Määräykset ja ohjeet ovat sitovuudeltaan sääntöluontoisia (katso 1.34 ja 1.35).

1.46: Järjestäjän kilpailuohjeet (katso 7.6) täydentävät näitä sääntöjä paikallisten olosuhteiden vaatimassa laajuudessa. Paikallisissa kilpailuissa järjestäjä voi päättää sääntösovelluksista (katso 4.11).

1.47: Jos näiden lajisääntöjen erikielisten painosten välillä syntyy tulkintaeroja, niin suomenkielinen alkuperäisteksti katsotaan määräväksi.

1.5 SÄÄNTÖJEN TOIMEENPANO

1.51: Sääntöjen toimeenpano-oikeus on liiton hallituksella, liiton kilpailuryhmällä tai vastaavalla elimellä, liiton toimistolla, järjestäjällä, kilpailunvalvojalla, kilpailunjohdolla tai sen valtuuttamalla henkilöllä sekä seuralla, yhdistyksellä tai kerholla.

1.52: Seurat, yhdistykset, kerhot vast., sopivat keskenään edustusoikeuden vaihdosta. Liitto myöntää poikkeukset ja vahvistaa siirrot.

1.52.1: Seuralla on oikeus hyväksyä tai olla hyväksymättä (katso 2.12) kohdan 2.2 mukainen jäsen- ja edustusoikeusanomus.

1.53: Kilpailuryhmällä, kilpailunvalvojalla ja järjestäjällä on oikeus evätä kilpailijan osanotto-oikeus.

1.53.1: Kilpailuvalvojalla (luvan myöntäjä) ja kilpailun johdolla on oikeus määrätä kohdasta 2.62 johtuvan osanoton epäämisen.

1.54: Liitolla, alueella, seuralla, kilpailunvalvojalla ja järjestäjällä on oikeus rajoittaa osanottoa kilpailuun.

1.54.1: Kilpailuvalvoja voi vaatia sarjan jakamista mikäli kohdan 7.55 noudattaminen ei johda urheilulliseen tasapuolisuuteen.

1.54.2: Järjestäjällä on oikeus rajoittaa kilpailun osanottoa kohdan 2.13 tarkoittamissa tapauksissa.

1.55: Kilpailun toteutusajankohdasta päättävät kilpailuryhmä, kilpailunvalvoja, tuomarineuvosto tai järjestäjä.

1.55.1: Kilpailunvalvoja, järjestäjä tai tuomarineuvosto voivat kohdan 6.6 mukaisesti peruuttaa järjestettäväksi ilmoitetun kilpailun.

1.55.2: Järjestäjä jättää sarjan järjestämättä kohdan 11.43 mukaisesti.

1.55.3: Liitto päättää kohtien 6.73 ja 11.64 perusteella uusittavien kilpailujen ajankohdasta.

1.56: Kilpailun mitätöimisestä päättävät kilpailunjohto ja tuomarineuvosto.

1.56.1: Kilpailunjohto tai tuomarineuvosto voi mitätöidä sarjan tai kilpailun kohdan 6.71 mukaisesti.

1.56.2: Kilpailun johto voi mitätöidä suorituksen, jos kilpailija on kärsinyt kohdan 6.72 tarkoittamasta virheestä.

1.57: Kilpailun talouskysymyksistä vastaa järjestäjät

1.57.1: Liitto päättää tarvittaessa kohdan 6.47 mukaisesta maksusta sekä määrää tarvittaessa kohdan 6.48 mukaisen enimmäismaksun.

1.57.2: Liitto päättää kohtien 6.32 ja 6.65 maksuista sekä kohdan 6.75 määräämästä tulojen jaosta.

1.57.3: Järjestäjä päättää kohdan 7.49 mukaisesta maksusta ja vastaa maksujen perimisestä.

1.57.4: Järjestäjä toimeenpanee kohdan 6.8 velvoitteet oikeudenhaltijoiden kehotuksesta.

1.58: Kohtien 1.51-1.57 mukaiseen sääntöjen toimeenpanoon tyytymätön voi valittaa päätöksistä sääntötulkintaryhmälle (katso 3.1) kohtien 14.71 ja 14.72 säätämässä järjestyksessä.

1.6 SEURAAMUKSET SÄÄNTÖRIKKOMUKSISTA

1.61: Seuraamusmuotoja kilpailijoille ovat kilpailusuorituksen mitätöiminen (hylkääminen), kirjalliset moitteet (huomautus tai varoitus), ampumasuunnistustoiminnan rajoittaminen (poistaminen kilpailupaikalta, kilpailukiello) sekä edustus oikeuden evääminen.

Seuraamusmuotoja järjestäjille ja yksittäisille toimitsijoille ovat yksittäisen kilpailusuorituksen, sarjan tai kilpailun mitätöiminen, kirjalliset moitteet (huomautus tai varoitus), kilpailun uusiminen, mestaruusarvon poistaminen kilpailulta tai sarjalta, kilpailujen järjestämisoikeuden rajoittaminen, ampumasuunnistustoiminnan rajoittaminen (toimitsijakiello, kilpailukiello, järjestämiskielto) sekä jäsenyyden evääminen.

Mitä edellä on seuraamuksista säädetty kilpailijan, järjestäjän ja yksittäisen toimitsijan osalta koskee soveltuvin osin myös huoltajaa ja kilpailun seuraajaa.

1.62: Seuraamukset voivat olla kertaluontoisia (hylkääminen, mitätöiminen, mestaruusarvon poistaminen kilpailulta tai sarjalta, moite ja uusiminen), kertaluontoisia tai määräaikaaisia (toimitsijakiello, kilpailukiello, järjestämiskielto, edustus oikeuden evääminen) tai pysyviä (jäsenyyden evääminen).

1.63: Seuraamukset voivat olla ehdollisia (esim. uhkavaatimus) tai ehdottomia.

1.64: Määräaikaisten rangaistusten kesto voi olla 30 vuorokaudesta 24 kuukauteen.

1.65: Kielto- ja eväämisrangaistukset ovat voimassa rangaistusta koskevan päätöksen antamisesta lähtien. Määräaikaisten rangaistuksen alkamisajankohta voidaan kuitenkin määrätä siirrettäväksi myöhemmäksi, jos se muuten osuisi sellaiseen ajankohtaan, että rangaistus käytännössä menettäisi merkityksensä joko osittain tai kokonaan. Tällaisessa tilanteessa määräaikainen rangaistus voidaan tarvittaessa jakaa korkeintaan kahteen (2) eri jaksoon.

1.66: Seuraamusten langettamisesta säädetään kohdissa 3.42 (sääntötulkintaryhmä), 14.3 (tuomarineuvosto ja kilpailunjohto) sekä kohdissa 9.45, 9.46, 9.47, 9.48 ja 9.49 (kilpailunjohton tehtävään valtuuttama toimitsija).

2 OIKEUSSÄÄNNÖKSET

2.1 JÄSENYYS JA OSANOTTO-OIKEUS

2.11: Jokaisella on oikeus perustaa ampumasuunnistus seura ja seuralla on oikeus liittyä liiton ja sen alueen jäseneksi liiton ja alueen järjestösäännöissä mainituin edellytyksin. Seuralla on oikeus erota jäsenyydestä liiton tai alueen järjestösääntöjen edellyttämässä järjestyksessä. Liiton jäsen seura voi samana kalenterivuonna olla vain yhden alueen jäsen. Seuran ei tarvitse olla minkään alueen jäsen.

2.12: Jokaisella on oikeus liittyä seuran jäseneksi seuran järjestösääntöjen edellyttämässä järjestyksessä. Seuralla on oikeus rajoittaa jäseneksi pääsyä järjestösäännöissä mainituin perustein. Henkilö voi yhtä aikaa olla jäsenenä useammassa seurassa.

2.13: Jokaisella on oikeus osallistua urheilutoimintaan edellytyksensä mukaan ikään, sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, kieleen, uskontoon, poliittiseen kantaan, syntyperään, kansallisuuteen ja kansalaisuuteen (katso 2.14) katsomatta. Kilpailutoiminnassa osanottoa voidaan kuitenkin rajoittaa kansalaisuuden (katso 11.22), taidon (katso 7.46), iän (katso 5.14, 5.16, 7.44, 7.45, 11.24) ja sukupuolen (katso 5.11) perusteella.

2.14: Liitto voi rajoittaa osanottoa myöntämässään mestaruuskilpailuissa kansalaisuuden pohjalta (katso 11).

2.15: Liitto, alue ja seura voivat kilpailuteknisistä syistä rajoittaa osanottoa mestaruuskilpailuissaan (katso 4.131, 11 ja 12).

2.16: Yleisessä kilpailussa järjestämisluvan myöntäjä (katso 7.46, 7.47 ja 7.48) tai järjestäjä (katso 7.48 ja 7.49) voi rajoittaa kilpailun (sarjan) osanottoa kilpailuteknisestä syystä.

2.17: Paikalliseen kilpailuun saa osallistua myös seuroihin kuulumaton henkilö tai liittoon kuulumaton seura (katso 4.11). Järjestäjä voi rajoittaa osanottoa paikallisessa kilpailussa kilpailuteknisestä syystä.

2.2 EDUSTUSOIKEUS

2.21: Edustusoikeudella tarkoitetaan kilpailuedustusta ja se on sidoksissa kilpailukauteen. Ampumasuunnistuksen kilpailukausi on kalenterivuosi (1.1-31.12).

2.211: Kilpailija voi samalla kilpailukaudella ampumasuunnistuksessa edustaa vain yhtä pohjoismaista seuraa yleisissä kilpailuissa (katso 2.23).

2.212: Ulkopohjoismainen ampumasuunnistaja voi samalla kilpailukaudella edustaa Suomessa lajeittain vain yhtä seuraa.

2.213: Ampumasuunnistaja voi riippumatta edustamastaan seurasta, edustaa kotimaataan kansainvälisissä edustustehtävissä.

2.214: SM-kilpailuissa kilpailijan on edustettava samaa seuraa kuin muissa yleisissä kilpailuissa.

2.22: Ampumasuunnistaja voi vaihtaa edustusoikeutta (seuraa) kilpailukausittain (katso 2.21)

2.221: Ampumasuunnistajat voivat vapaasti vaihtaa edustusoikeutta (seuraa), elleivät ole kuluvalle kaudella edustaneet vanhaa seuraansa (katso 2.211 ja 2.212). Edustusoikeuden vaihtoon kuuluu velvollisuus tehdä vapaamuotoinen ilmoitus osallisille seuroille.

2.23: Edustusoikeuden vaihdossa suomalaisen ja ulkomaisen seuran välillä noudatetaan sen maan sääntöjä, joiden alaista seuraa ampumasuunnistaja on viimeksi edustanut.

2.3 JÄRJESTÄMISOIKEUS

2.31: Yleisen kilpailun sekä liiton mestaruuskilpailun ja kansallisen kilpailun voi järjestää tekemällä siitä ilmoituksen Sotilasurheiluliittoon edellisen kilpailukauden loppuun mennessä.

2.32: Arvokilpailun, joiksi luetaan kansainväliset ja kansalliset mestaruuskilpailut (EM- ja SM-kilpailut), myöntää Sotilasurheiluliitto edellisen vuoden syyskuun loppuun (30.9) mennessä tulleiden hakemusten perusteella. Järjestämisoikeus julistetaan haettavaksi erikseen säädetyssä järjestyksessä kuulutuksella liiton virallisessa äänenkannattajassa.

2.32.1: Arvokilpailun myöntämisen perusteena on kilpailupaikan ja sen ympäristön maaston soveltuvuus kyseiseen kilpailuun, muiden kilpailujen jakautuminen maantieteellisesti huomioiden lajin painopistealueet, järjestäjien voimavarat ja pätevyys kilpailujärjestelyistä, useiden arvokilpailujen ajallisen yhdistelyn (esim. sama viikko tai viikonloppu) aiheuttamat erityisvaatimukset sekä ilmastolliset seikat. Tärkeänä valintaperusteena ajankohdalle on kansainvälisten arvokilpailujen ajankohta ja maastotyyppi. Lisäksi valinnoissa huomioidaan ammunnan ja kartanluvun asettamat erityisvaatimukset.

2.33: Kansallisen (katso 4.123) ja muiden kilpailujen järjestämisoikeuden myöntää Sotilasurheiluliitto. Reserviläisurheiluliitto ja muut lajijärjestöt vastaavat omien kilpailuidensa ajankohtien ja järjestäjien päättämisestä, kuitenkin siten, että kaikki ampumasuunnistuskilpailut Suomessa järjestetään kaikille lajista kiinnostuneille avoimina kilpailuina ja niiden ajankohdat ilmoitetaan edellisen kilpailukauden loppuun mennessä Sotilasurheiluliittoon, joka kokoaa niistä kilpailukalenterin ja vastaa sen julkaisemisesta.

2.4 DOPING

2.41: Doping on ampumasuunnistustoiminnassa kielletty.

2.42: Kohdan 2.41 valvonnassa dopingtestejä voidaan dopingsäännösten (katso 1.241 ja liite A) edellyttämässä laajuudessa tehdä milloin tahansa.

2.43: Dopingtesti voidaan virtsanäytteen lisäksi ottaa myös verinäytteestä.

2.5 MAASTOSSA LIIKKUMINEN

2.51: Ampumasuunnistuksen harrastaja ei saa aiheuttaa vahinkoa maastolle. Mahdollisesta vahingonteosta tekijä on itse vastuussa.

2.52: Järjestäjän on huolehdittava kaikkien kilpailussa käytettyjen alueiden siivouksesta ja kunnostuksesta välittömästi kilpailun päätyttyä.

2.53: Maastossa liikkumista voidaan rajoittaa viranomaisten määräyksin (esim. luonnonsuojelu- ja muut suoja-alueet) ja sekä liiton (katso 1.242) että järjestäjien (katso 1.245) tekemien sopimusten perusteella.

2.54: Liitto, alue tai järjestäjä voi määrääjäksi kieltää tai rajoittaa liikkumista maastossa ennen kilpailua (niin sanottu kilpailu- ja harjoituskielto, katso 6.15).

2.55: Liikkumista maastossa kilpailun aikana voidaan, jos erityiset syyt niin vaativat, rajoittaa yleisesti tai kohdistettuna (katso 10.21 ja 10.22).

2.56: Kilpailuteknisistä syistä liikkumista voidaan rajoittaa sekä maastossa että kilpailukeskuksessa (esim. ammunnan vaara-alue)

2.6 URHEILULLINEN TASAPUOLISUUS

2.61: Kilpailun järjestäjä, valvoja ja tuomarineuvosto on velvollinen, jokainen oman tehtävänsä määräämässä laajuudessa, huolehtimaan urheilullisen tasapuolisuuden toteutumisesta.

2.61.1: Järjestäjien on kilpailua toteuttaessaan taattava urheilullinen tasapuolisuus kiinnittämällä huomiota kohtien 5.23, 6.15, 9.96 ja 11.23 sekä 9.22 ja 9.23 määräämiin toimenpiteisiin.

2.62: Kilpailijalla ei saa olla kilpailumaaston tai kilpailukartan tuntemuksesta johtuvaa, välitöntä hyötyä kansakilpailijoihinsa nähden.

2.63: Kilpailija ei saa tutustua maastoon ennen kilpailua maaston ollessa kilpailu- ja harjoituskiellossa (katso 6.15) eikä hän saa kilpailusuorituksen aikana yrittää hankkia mitään tietoja muilta kilpailijoilta (katso 10.37), toimitsijoilta (katso 9.95), huoltajilta, kilpailua seuraavilta tai paikallisilta asukkailta.

2.64: Mikäli kilpailijalla todetaan olevan kohdassa 2.62 tarkoitettu etu, on kilpailunvalvojan evättävä häneltä osanotto-oikeus. Epäselvissä tapauksissa eväämispäätös on siirrettävä järjestämisluvan myöntäjän päätettäväksi.

2.7 URHEILIJAMAINEN KÄYTÖS

2.71: Kaikki ampumasuunnistuksen parissa mukana olevat (katso 1.22) ovat osaltaan velvollisia ylläpitämään rehtiä urheiluhenkeä.

2.72: Kilpailija on velvollinen käyttäytymään tahdikkaasti muita kilpailijoita, toimitsijoita, huoltajia, kilpailun seuraajia ja kilpailualueen asukkaita kohtaan.

2.73: Kilpailija on velvollinen, jos kilpailunjohto niin vaatii, olemaan mukana eksyneen tai kadoksissa olevan kilpailijan etsimisessä (katso 9.92).

2.74: Kilpailija on velvollinen auttamaan sairastunutta tai loukkaantunutta kilpailijaa.

2.75: Järjestäjältä edellytetään tahdikkuutta kilpailujärjestelyn alkuvaiheista lähtien, koska ampumasuunnistuskilpailu yleensä järjestetään toisten omistamilla tai hallitsemilla mailla.

2.76: Mitä kohdissa 2.71-2.74 on säädetty kilpailijan osalta koskee soveltuvin osin myös toimitsijaa, huoltajaa ja kilpailun seuraajaa.

2.8 KÄYTÖS KILPAILUSSA

2.81: Mikäli rikkomus teknisen säännösten osalta (katso 4-14) on karkea tai toistuva, käsitellään asiaa oikeussääntöjä vastaan tehdyn rikkomuksen edellyttämässä järjestyksessä.

2.82: Kilpailijan katsotaan syyllistyneen teknisten säännösten karkeaan rikkomiseen, kun hän on edennyt kohdan 10.2 tarkoittamalla reitillä tai alueella, liikkunut maastossa kohdan 6.15 mukaisesti julistetun kilpailu- ja harjoituskiellon aikana, kilpaillut väärällä nimellä (katso 10.32) tai vaikeuttanut kilpailun toteutusta rikkomalla kohtien 10.33 ja 10.34 säännöksiä.

2.83: Kilpailijan voidaan katsoa syyllistyneen teknisten säännösten karkeaan rikkomiseen, kun hän on ilmoittautunut kilpailuun kohdan 7.47 säännöksiä rikkoen, osallistunut kilpailuun kohdan 7.48 vastaisesti, tehnyt kohdan 9.71 mukaisen varaslähdön, toiminut kilpailussa kohtien 10.3 ja 10.4 vastaisesti tai kun hän on rikkonut kohdan 8.4 säännöksiä tai asettanut itsensä vaaralle alttiiksi (katso 8.67, 10.21 e ja 10.31).

2.84: Kilpailijan mikä tahansa muukin sääntörikkomus, voidaan katsoa karkeaksi, jos siitä koituu vahinkoa ampumasuunnistusurheilulle, huomattavaa aineellista vahinkoa toiselle osapuolelle tai jos teolla on ratkaisevasti vaikeutettu kilpailun teknistä läpivientä tai asetettu muut kilpailijat urheilullisesti epäedulliseen asemaan.

2.85: Kilpailijan rikkomus voidaan katsoa toistuvaksi, jos hän samalla kilpailukaudella, kohtien 9.66-9.47 säännöksiä lukuun ottamatta, syyllistyy vähintään kaksi (2) kertaa samaan sääntörikkomukseen.

2.86: Järjestäjän tai yksittäisen toimitsijan voidaan katsoa syyllistyneen teknisten säännösten karkeaan rikkomiseen laiminlyömällä karkeasti järjestämisluvan (katso 1.244) ehtoja, eväämällä kilpailijalta osanotto-oikeus väärin perustein (katso 2.64), järjestämällä kilpailu kohdan 6.17 vastaisesti tai kieltäytymällä osanottomaksujen takaisinmaksusta (katso 6.8).

2.87: Mitä edellä kohdissa 2.81-2.85 on säädetty kilpailijasta koskee soveltuvin osin myös huoltajaa ja kilpailun seuraajaa (katso 1.41).

3 SÄÄNTÖTULKINTARYHMÄ

3.1 KOKOONPANO JA TEHTÄVÄT

3.11: Sääntötulkintaryhmän (ryhmän) nimeää määrääjäksi liiton hallitus ja se on liiton hallituksen alainen elin.

3.12: Ryhmän muodostavat puheenjohtaja ja kaksi jäsentä. Vähintään yhden ryhmän jäsenen tulee olla erittäin hyvin sääntöihin perehtynyt henkilö. Juridiikan tuntemus katsotaan eduksi.

3.13: Ryhmällä on kolme varamiestä.

3.14: Ryhmän jäsen on esteellinen yleisten esteellisyyssäännösten lisäksi silloin, kun ryhmä käsittelee asiaa, jossa hänen edustamansa seura tai sen jäsen on osallisena.

3.15: Ryhmä on päätösvaltainen täysimääräisenä.

3.16: Ryhmä käsittelee oikeussäännöstöä (katso 2.1-2.7) vastaan tehdyt rikkomukset, karkeat teknistä säännöstöä (katso 2.82, 2.86 ja 2.87) vastaan tehdyt rikkomukset, tulkintatapauksissa karkeat tai toistuvat teknistä säännöstöä (katso 2.83-2.85) vastaan tehdyt rikkomukset, kohtien 14.41 e ja 14.44 mukaiset vastalauseet sekä tuomarineuvoston päätöksestä (katso 14.71) tai kilpailuhallinnollisista toteenpanoista (katso 1.58) tehdyt valitukset.

3.17: Ryhmän on rekisteröitävä käsittelemänsä asiat.

3.18: Ryhmä voi kutsua itselleen toimihenkilöitä, jotka eivät ole äänivaltaisia.

3.2 RIKKOMUSILMOITUS

3.21: Rikkomusilmoituksen oikeussäännösten (katso 2.1-2.7) rikkomisesta voi tehdä viranomaisen, liiton sopimusosapuoli, liitto tai sen elin, alue, jäsenseura, kilpailun johto tai yksittäinen ampumasuunnistuksen harrastaja.

3.22: Rikkomusilmoituksen kohdan 2.81 tarkoittamista rikkomuksista tekee tuomarineuvosto, kun rikkojana on järjestäjä tai yksittäinen toimitsija, muissa tapauksissa ilmoituksen tekee kilpailunjohto.

3.23: Rikkomusilmoitus on tehtävä kirjallisesti ja se osoitetaan liitolle.

3.3 ILMOITUKSEN TUTKIMINEN

3.31: Rikkomusilmoituksen oikeussäännöstöä tai kohdan 2.81 säännöksiä vastaan tehdystä rikkomuksesta tutkii, liiton hallitus tai sääntötulkintaryhmän toimeksiannosta, liiton toimisto.

3.32: Tutkimuksessa on kuultava ilmoituksen tekijää, epäiltyä sekä muita tapahtumaan vaikuttavia henkilöitä tai tahoja.

3.33: Tutkimus on saatettava loppuun ja kertynyt aineisto on toimenpiteitä varten toimitettava sääntötulkintaryhmälle (katso 3.1) kolmen (3) viikon sisällä ilmoituksen saapumisesta liittoon. Mikäli erityiset syyt sitä vaativat, voidaan määräaika pidentää poikkeustapauksessa enintään kuuteen (6) viikkoon.

3.4 KÄSITTELY SÄÄNTÖTULKINTARYHMÄSSÄ

3.41: Ryhmän on tehtävä päätöksensä kohtien 2.1-2.7 sekä kohdan 2.81 tarkoittamissa tapauksissa kahden (2) viikon sisällä asian siirtymisestä sille rikkomusilmoituksen tutkimisen (3.31) jälkeen. Kohtien 1.58, 14.41e, 14.44 ja 14.71 tarkoittamissa tapauksissa asia on ratkaistava neljän (4) viikon sisällä asian saapumisesta liittoon.

3.41.1: Ryhmä voi valituksen perusteella kumota tai vahvistaa kilpailun tuomarineuvoston päätöksen.

3.41.2: Ryhmän on järjestettävä suullinen kuuleminen asianosaisille kohtien 2.1-2.7 ja kohdan 2.81 tarkoittamissa tapauksissa.

3.42: Ryhmä voi päättää kohdissa 1.61-1.65 määritellyistä seuraamuksista, jäsenyyden eväämistä lukuun ottamatta.

3.43: Ryhmän päätökset tehdään yksimielisinä päätöksinä. Mikäli ryhmä ei jossakin asiassa saavuta yksimielisyyttä, sen on siirrettävä asia liiton hallituksen ratkaistavaksi.

3.44: Ryhmän päätöksestä on kirjallisesti välittömästi tiedotettava asianosaisille.

3.45: Määräaikaisista tai pysyvistä kielloista tai oikeuksien eväämisestä on tiedotettava liiton äänenkannattajan päätöstä seuraavassa numerossa.

3.46: Ryhmä voi ohjata ampumasuunnistustoimintaa tekemällä pyynnöstä ennakkopäätöksiä.

3.47: Ryhmä voi antaa lausuntoja ja toimia asiantuntijaelimenä.

3.5 VALITUS JA SEURAAMUKSEN VOIMAANTULO

3.51: Päätöksestä kohtia 2.1-2.7 vastaan tehdystä rikkomuksesta voidaan valittaa liiton hallitukselle kahden (2) viikon sisällä päätöksen tiedoksiannosta. Liiton hallituksen on annettava päätöksensä neljän (4) viikon kuluessa valituksen saapumisesta. Liittohallituksen päätökseen tyytymätön voi valittaa edelleen Urheilun oikeusturvalautakuntaan siitä erikseen säädetyssä järjestyksessä.

3.52: Päätöksestä, joka on tehty kohdan 2.81, 2.86 tai 2.87 tarkoittamassa rikkomustapauksessa tai sääntötulkintaryhmän kohdan 1.58 mukaisesta päätöksestä, voidaan valittaa liiton hallitukselle

kahden (2) viikon kuluessa päätöksen tiedoksiannosta. Liiton hallituksen on annettava päätöksensä neljän (4) viikon kuluessa valituksen saapumisesta. Liiton hallituksen päätös on lopullinen.

3.53: Päätös kansallisen kilpailun tai mestaruuskilpailun tuomarineuvoston päätöksestä johtuvasta valituksesta (katso 14.71) tai kohtien 14.41e ja 14.44 mukaisesta vastalauseesta on lopullinen, ellei kohdasta 3.52 muuta seuraa.

3.54: Sääntötulkintaryhmän päätöksessä asetetut seuraamukset astuvat voimaan päätöksen tiedoksiannohetkellä (katso 1.65). Mikäli ryhmän päätöksestä on valitettu liiton hallitukselle (katso 3.51 ja 3.52), voi liiton hallitus tai sen nimeämä työvaliokunta kuitenkin valituksen saapumisen jälkeen, mutta ennen sen ratkaisemista erikseen päättää, ettei sääntötulkintaryhmän päätöksestä asetettuja seuraamuksia pidä noudattaa ennen kuin valitus on liiton hallituksessa ratkaistu.

3.55: Mikäli sääntötulkintaryhmän käsiteltäväksi saatettu rikkomus on erityisen selvä ja karkea, tai muutoin on olemassa erityisen painavia syitä, ryhmä voi jo ennen lopullista ratkaisuaan päättää määrätä rikkomuksesta epäillyn väliaikaisesti sellaisten seuraamusten alaiseksi, joita rikkomuksesta voi seurata. Tällaiset väliaikaiset seuraamukset voivat olla voimassa vain siihen saakka kunnes ryhmä on antanut asiasta lopullisen päätöksen

4 KILPAILUJEN JAOTTELU

4.1 KILPAILUN LAATU

4.11: Paikallisen kilpailun järjestämisoikeudesta, kilpailukutsusta sekä teknisen säännösten sovellutuksista päättää järjestäjä. Kilpailut ovat aina avoimet kaikille ampumasuunnistuksen harrastajille. Alue voi tarvittaessa rajoittaa maastonkäyttöä paikallisten kilpailujen osalta.

4.11.1: Seurakilpailu on ensisijaisesti kilpailu/harjoitus saman seuran jäsenille., kuitenkin siihen voivat osallistua kaikki lajin harrastajat.

4.11.2: Seuraottelu on joukkuekilpailu kahden tai useamman seuran välillä.

4.11.3: Harrasteampumasuunnistustapahtuma on avoin kaikille ampumasuunnistajille tai ampumasuunnistajiksi aikoville. Harrasteampumasuunnistustapahtuma voidaan järjestää erillisenä tai kilpailun yhteydessä (ilmoittautuminen paikanpäällä).

4.12: Yleinen kilpailu on luvanvarainen (katso 6.3 ja 6.4), sen kilpailukutsusta (katso 7.3) ja osanotosta (katso 7.4) säädetään erikseen. Arvokilpailujen luvan myöntää Sotilasurheiluliitto. Muut järjestettävät kilpailut toteutetaan kohdan 2.33 mukaisesti.

4.121: Liittojen mestaruuskilpailu (esim. SotUL, ResUL sekä muut) on tarkoitettu liittojen seuroille ja niiden jäsenille. Kilpailuun voivat osallistua myös muiden liittojen kilpailijat sekä ulkomaiset kilpailijat (katso 4.123).

4.122: Liitto-ottelu on joukkuekilpailu kahden tai useamman liiton välillä. Liitto-ottelu voidaan käydä kansallisen henkilökohtaisen kilpailun yhteydessä.

4.123: Kansallinen kilpailu on tarkoitettu kaikille ampumasuunnistajille (katso 1.221). Kilpailuun voivat osallistua myös ulkomaiset kilpailijat. Heidän osaltaan ei tarvitse ryhtyä erityisjärjestelyihin.

4.124: Kansainvälinen kilpailu on sellainen kansallinen kilpailu, joka on ilmoitettu kansainväliseksi ja se näkyy kansainvälisessä kilpailukalenterissa. Kansainvälinen kilpailu on avoin kaikille lajin harrastajille.

4.125: Maaottelu on kansainvälinen kilpailu, joka käydään joukkuekilpailuna kahden tai useamman maan kesken.

4.13: Mestaruuskilpailujen osalta koskee, seuran mestaruuskilpailuja lukuun ottamatta (katso 4.11), mitä yleisistä kilpailuista on säädetty, ellei kohdista 11 ja 12 muuta seuraa.

4.131: Seuran mestaruuskilpailun (sm) järjestämisestä päättää seura.

4.132: Liittojen (esim. SotUL, ResUL sekä muut) mestaruuskilpailujen järjestämisestä ja niiden ajankohdasta päättää jokainen liitto itse (katso 2.33).

4.133: Suomen mestaruuskilpailun (SM) järjestämisestä päättää liitto (katso 2.32). Kilpailun järjestämisessä on otettava erityisesti huomioon kohdan 11 säännökset.

4.2 KILPAILUN MUOTO

4.21: Määritelmä liikkumistavan mukaan

4.21.1: Ampumasuunnistus on jalkaisin suoritettavaksi tarkoitettu kilpailumuoto.

4.22: Määritelmä vuorokauden ajan mukaan

4.22.1: Ampumasuunnistuskilpailu suoritetaan aina kokonaan valoisana aikana johtuen lajin luonteen vuoksi (ammunta ja kartanlukusuunnistus).

4.23: Määritelmä lähtötavan mukaan

4.23.1: Väliaikalähtökilpailussa jokaisella sarjansa kilpailijalla on oma lähtöaika ja lähtövälit ovat sarjoittain samat. (katso 7.5)

4.23.2: Parilähtökilpailussa kaksi saman sarjan kilpailijaa lähtee yhtä aikaa.

4.23.3: Yhteislähtökilpailu (massalähtö) on joko henkilökohtainen tai viestikilpailu. Yhteislähtöä on käytettävää aina, kun on tiedossa tai oletettavissa että olosuhteet eivät muuten ole kilpailijoille tasapuolisia (katso 2.611). Yhteislähtökilpailun luonteesta johtuen on huomioitava kohta 10.37.

4.3 KILPAILUN TYYPPI

4.31: Yksinampumasuunnistus on henkilökohtainen kilpailu, jossa kilpailija suorittaa ampumasuunnistustehtävän yksin (ammunta, kartanlukusuunnistus sekä suunnistus).

4.32: Yksinampumasuunnistus joukkuetuloksin on kilpailu, jossa yksinampumasuunnistuksen (katso 4.31) tulosten pohjalta lasketaan etukäteen määrätty määrä tuloksia (aikoja tai sijalukuja tahi näihin perustuvia pisteitä) yhteen joukkuetulokseksi.

4.33: Moniosainen ampumasuunnistus (esim. monipäiväinen kilpailu) koostuu moniosaisen kilpailun osakilpailutuloksista siten, että moniosaisessa kilpailussa lasketaan kilpailijan yksinampumasuunnistuksen osakilpailujen tulokset (ajat tai sijaluvut tai näihin perustuvat pisteet) yhteen lopputulokseksi. Osakilpailut voidaan järjestää osittain tai kokonaan eri päivinä tai eri paikoissa.

4.34: Ampumasuunnistusviesti on joukkuekilpailu, jossa joukkue muodostuu kahdesta tai useammasta kilpailijasta. Jokainen joukkueen jäsen suorittaa etukäteen ilmoitetussa järjestyksessä (katso 7.48) oman osuutensa yksinampumasuunnistuksena.

5 SARJAT

5.1 JAKO SUKUPUOLEN, IÄN JA TAIDON MUKAAN (KATSO 7.4)

5.11: Yleisen ampumasuunnistuskilpailun osanottajat (kilpailijat) jaetaan sukupuolen, iän ja taidon perusteella sarjoihin. Sarja on tarkoitettu vain yhden sukupuolen edustajille, ellei kutsussa toisin mainita.

5.12: Kilpailija kuuluu tiettyyn sarjaan (ikäryhmään) sen kalenterivuoden alusta, jona hän täyttää mainitun vuosimäärän.

5.14: Sarjajako

Miehet	Naiset	Ikä
H70	D70	70 vuotta ja vanhemmat
H65	D65	65 - 69 vuotta
H60	D60	60 - 64 vuotta
H55	D55	55 - 59 vuotta
H50	D50	50 - 54 vuotta

H45	D45	45 - 49 vuotta
H40	D40	40 - 44 vuotta
H35	D35	35 - 39 vuotta
H21	D21	21 - 34 vuotta
H20	D20	19 - 20 vuotta
H18	D18	17 - 18 vuotta
H16	D16	15 - 16 vuotta
H14	D14	14 vuotta ja nuoremmat

5.15: Varsinainen kilpailusarja voidaan jakaa eritasoiisiin alasarjoihin, kirjaintunnuksia A (vaativa), B ja C (esim. H21A, H21B tai H21C).

5.16: Viestisuunnistuksessa sarjajako voidaan myös tehdä joukkueen jäsenten yhteisiin perusteella ilmoittamalla yhteisiin maksimi tai minimi (esim. H -70 tai H 120-). Ikä määräytyy kilpailukaudella täytettävistä vuosista.

5.2 SARJAN JAKAMINEN JA YHDISTÄMINEN

5.21: Mikäli sarjaan odotetaan tai ilmoittautuu runsaasti osanottajia, voidaan ko. sarja jakaa kahteen tai useampaan samanarvoiseen rinnakkaisarjaan käyttäen numerotunnusta (1,2,3,jne) (esim. H21A1 ja H21A2).

5.22: Kilpailussa voi olla yhdistettyjä sarjoja (katso 5.14). Nuorten sarjoja ja ikäsarjoja (H35 ja D35 tai vanhemmat) ei kuitenkaan voi yhdistää yleiseen (H21 tai D21) sarjan. (Esim. D13-16 (D14 ja D16)).

5.23: Kilpailukutsussa ilmoitettuja sarjoja ei saa yhdistää (katso 7.531).

6 KILPAILUN EDELLYTYKSET

6.1 YLEISET EDELLYTYKSET

6.11: Järjestäjän on kilpailua suunnitellessaan huomioitava, näiden sääntöjen ja järjestämisluvan myöntäjän antamien määräysten ja ohjeiden lisäksi, erityisesti mitä kohdissa 1.242 sekä 1.244, 1.245 ja 1.246 mainituista sopimuksista seuraa.

6.12: Järjestäjän on hoidettava tarvittavat yhteydet viranomaisiin.

6.13: Ampumapaikan turvallisuudeltaan sekä kilpailumaaston vaativuudeltaan on vastattava kyseisen kilpailun tarpeita.

6.14: Kilpailukartan on vastattava kyseisen kilpailun vaatimuksia (katso 9.2).

6.15: Kun kilpailumaasto julkaistaan, merkitsee se samalla kilpailu- ja harjoittelukieltä siinä.

6.16: Arvokilpailun kilpailumaasto on tuotava julki liiton ohjeen mukaisesti:

6.17: Ampumasuunnistuskilpailua ei saa järjestää sellaisessa maastossa, jossa kilpailijoille aiheutuu ilmeinen onnettomuusvaara, ellei erityisiin turvallisuutta varmentaviin toimenpiteisiin ole ryhdytty (katso 8.42).

6.2 ENNAKKOLUVAT

6.21: Yleisen kilpailun ja mestaruuskilpailun, seuran mestaruuskilpailua lukuun ottamatta, järjestäjän on ennen kilpailun hakemista tai järjestämisestä päättämistä sovittava paikallisten suunnistusseurojen kanssa kilpailuun suunnitellun maaston käytöstä.

6.22: Ennen kilpailun hakemista tai järjestämisestä päättämistä on hankittava maanomistajilta ja oikeuksien haltijoilta luvat kilpailukeskuksen, ampumapaikan, lähtö-, maali- ja paikoitusalueiden käyttöön sekä varmistauduttava varsinaisen kilpailumaaston käyttömahdollisuudesta.

6.23: Kilpailun suunnittelussa on otettava huomioon ympäristösuojelu. Erityisesti on suojeltava lintujen pesimistä, eläinten poikimista sekä kasvistoa. Tarvittaessa on neuvoteltava paikallisten luonnonsuojelujärjestöjen ja -viranomaisten kanssa.

6.24: Kilpailun suunnittelussa on otettava huomioon myös riistanhoidolliset seikat (katso liite B). Hirvenmetsästyskaudella pidettäväksi suunnitellusta kilpailusta on sovittava metsästysoikeuden haltijan kanssa.

6.3 KILPAILUN HAKEMINEN

6.31: Kotimaisen kilpailun järjestämislupaa haetaan kohdassa 6.4 määritellyltä myöntäjältä. Luvan myöntäjän on hyvissä ajoin, vuosittain tiedotettava kilpailuhakemusten määräajasta.

6.32: Kilpailuanomus on jätettävä määräajassa. Liitto voi jättää myöhästyneen anomuksen kokonaan käsittelemättä (katso 6.47).

6.33: Paikallisen kilpailun (katso 4.11) ja seuran mestaruuskilpailun (katso 4.131) järjestämiseen ei tarvita erillistä järjestämislupaa (katso 6.41).

6.34: Kilpailuanomus ja ilmoitus tehdään liitolle vapaamuotoisella anomuksella.

6.35: Anomus suomalaisen järjestäjän toimesta ulkomailla järjestettävästä kilpailusta osoitetaan liittoon tai, jos liitto niin määrää, alueelle (SotUL, ResUL, jne.). Anomus, johon on liitettävä selvitykset paikallisista luvista, on tehtävä viimeistään kolme kuukautta ennen suunniteltua kilpailupäivää (katso 6.45).

6.4 JÄRJESTÄMISLUPA

6.41: Paikallisen kilpailun ja seuran mestaruuskilpailun järjestämisestä päättää järjestäjä (4.11 ja 4.131).

6.42: Liittojen (SotUL, ResUL, jne.) mestaruuskilpailujen järjestämisestä päättävät liitot itsenäisesti, kilpailut ovat kuitenkin avoimet kaikille lajin harrastajille (katso 4.121, 4.132 ja 12).

6.43: Liitto-ottelun järjestämisestä päättävät keskenään asianomaiset liitot (katso 4.112).

6.44: Kansallisen kilpailun järjestämisestä päättää kilpailun järjestävä seura. Kansainvälisen ja Suomen mestaruuskilpailun järjestämisluvan myöntää Sotilasurheiluliitto (katso 4.123, 4.124, 4.133 ja 11).

6.45: Suomalaisen järjestäjän toimesta ulkomailla järjestettävään kilpailuun myöntää järjestämisluvan liitto.

6.46: Maaottelun järjestämisestä päättävät asianomaisten maiden ampumasuunnistusasioita käsittelevät toimielimet (katso 4.125).

6.47: Järjestämisluvan myöntäjä voi periä yleisestä kilpailusta järjestämislupa ja kilpailijamaksun. Maksuista on tehtävä erillinen päätös ja siitä on tiedotettava kaikille lajin piirissä toimiville seuroille.

6.48: Järjestämisluvan myöntäjä voi vahvistaa suurimman sallitun kilpailijalta perittävän osanottomaksun.

6.5 KILPAILUKALENTERI

6.51: Sotilasurheiluliitto julkaisee vuosittain kilpailukalenterin. Seurojen on ilmoitettava järjestettäväksi suunnitellut kilpailut edellisen kilpailukauden (31.12) loppuun mennessä Sotilasurheiluliittoon.

6.6 KILPAILUN PERUUTTAMINEN, KESKEYTTÄMINEN JA SIIRTÄMINEN

- 6.61: Pitämättä jätetty kilpailu (sarja) on peruutettu. Mikäli peruutettu kilpailu (sarja) pidetään muuna kuin alkuperäisenä ajankohtana, kilpailu (sarja) on siirretty.
- 6.62: Ennen kilpailupäivää peruutuksen tekee järjestäjä yhteistyössä valvojan kanssa. Peruutuksen kilpailupäivänä tai jo aloitetun kilpailun keskeytyksen tekee tuomarineuvosto.
- 6.63: Kilpailu (sarja) peruutetaan tai keskeytetään, jos sääolosuhteet ilmeisesti saattavat kilpailijat ja toimitsijat vaaraan tai jos järjestäjästä riippumattomista syistä olosuhteet eivät ole kaikille urheilullisesti tasapuolisia. Tällainen syy voi olla ampumaolosuhteiden muuttuminen kilpailun aikana siten, että siitä koituu selvää haittaa osalle kilpailijoista (esim. sumu, sakea lumisade, kova vesisade tms.) tai kartanlukuosuudella tähyystyrästien näkyvyysolosuhteiden selkeä heikkeneminen (esim. sumu, sakea lumisade, kova vesisade), (katso 6.64 ja 6.65). Peruutuksesta tai keskeytyksestä on välittömästi tiedotettava sekä kilpailijoille että liitolle sopivalla tavalla.
- 6.64: Jos kymmenen (10) päivää ennen kilpailua kilpailumaaston lumi- tai muut olosuhteet ovat sellaiset, ettei kilpailua todennäköisesti voida suorittaa moitteettomissa olosuhteissa, on järjestäjän harkittava kilpailun peruuttamista. Jos järjestäjä tästä huolimatta päättää olla peruuttamatta kilpailun, on sen kuitenkin sopivalla tavalla tiedotettava olosuhteista.
- 6.65: Jos lumi tai muu este pakottaa järjestäjän enintään viikon varoitusajalla ennen kilpailupäivää peruuttamaan kilpailun, voi järjestäjä tehdä liitolle hakemuksen siitä, että se saa pitää enintään 50% osanottomaksuista. Vapaamuotoinen hakemus on lähetettävä liitolle viikon kuluessa peruutuksesta. Hakemukseen on liitettävä selvitys tuloista ja menoista, jotka järjestäjällä on ollut peruutetusta kilpailusta. Liiton on kuukauden kuluessa ilmoitettava seuralle päätöksestä.
- 6.66: Uuteen kilpailupäivään siirrettyyn kilpailuun (sarjaan) ilmoitaudutaan tarkoituksen mukaisella tavalla kuten uuteen kilpailuun. Muutkin kuin alkuperäiseen kilpailuun ilmoittautuneet voivat ilmoittautua.
- 6.67: Uuden kilpailupäivän päättää kilpailun järjestäjä ja tiedottaa siitä sopivalla tavalla liittoa ja kilpailijoita.
- 6.68: SM-kilpailu tai sen sarja voidaan peruuttaa, mutta sitä ei voida siirtää (katso 14.36).

6.7 KILPAILUN MITÄTÖIMINEN JA UUSIMINEN

- 6.71: Kilpailu (sarja) voidaan mitätöidä, jos kilpailu ei teknisesti ole tasapuolinen (järjestelyvirhe) kaikille osapuolille. Päätöksen kilpailun mitätöimisestä tekee tuomarineuvosto tai kilpailun johto (katso 14.33-14.35).
- 6.72: Yksittäisen kilpailijan suoritus voidaan mitätöidä, mikäli hän on kärsinyt selvästä järjestelyvirheestä. Päätöksen mitätöimisestä tekee kilpailunjohto (katso 14.23).
- 6.73: Järjestelyvirheen takia mitätöity kilpailu voidaan uusua (katso 14.34 ja 14.35). Uusinnan päivämäärän määrää tai on määräämättä järjestämisluvan myöntänyt elin (katso 11.65).
- 6.74: Uusittavaan kilpailuun saavat osallistua vain alkuperäiseen kilpailuun ilmoittautuneet. Uusinnasta ei peritä erillistä osanottomaksua.
- 6.75: Mikäli alkuperäisellä kilpailulla ja uusinnalla on eri järjestäjä (katso 1.216), voidaan järjestämisluvan myöntäjän päätöksellä osanottomaksut jakaa järjestäjien kesken.

6.8 ILMOITTAUTUMISEN PURKAMINEN

- 6.81: Ilmoittautuneella kilpailijalla on oikeus perua osanottonsa ennen ilmoittautumisajan päättymistä, jolloin osanottomaksu on palautettava.
- 6.82: Jos kilpailu pidetään olosuhteissa, joista on ilmoitettu kohdan 6.64 mukaisesti, on ilmoittautuneilla oikeus peruuttaa ilmoittautumisensa ja saada osanottomaksut takaisin.
- 6.83: Jos peruutuksen takana on pakottava syy (katso 6.65), on osanottajilla (seuroilla) oikeus saada takaisin vähintään 50% osanottomaksuista. Jos järjestäjä ei määräajassa ole tehnyt liitolle kohdan 6.65 mukaista anomusta, on osanottomaksut palautettava täysimääräisinä.

- 6.84: Kilpailupäivänä peruutetun kilpailun tai sarjan osanottajien osanottomaksut on palautettava.
- 6.85: Mikäli kilpailija peruu osanottonsa siirrettyyn kilpailuun välittömästi siirron tultua yleiseen tietoon, on hänen osanottomaksunsa palautettava.
- 6.86: Mikäli SM-kilpailun sarja yhdistetään toiseen sarjaan kohdan 11.43 mukaisesti, on osanottajilla oikeus perua osanottonsa ja saada osanottomaksunsa takaisin.
- 6.87: Selvistä järjestelyvirheistä kärsineen yksittäisen kilpailijan osanottomaksu (katso 6.72) on palautettava.
- 6.88: Mitätöidyn kilpailun (sarjan) osanottomaksut on palautettava. Mikäli kilpailija kuitenkin vahvistaa osanottonsa mahdolliseen uusintaan, ei hänen osanottomaksuaan kuulu palauttaa.

7 KILPAILUN JÄRJESTÄMINEN

7.1 KILPAILUN JOHTO

- 7.11: Järjestäjän on nimettävä ennen kilpailun hakemista tai ilmoitusta niiden järjestämisestä anomuksessa tai ilmoituksessa kilpailun tärkeimmät toimihenkilöt sekä valvoja. Valvontatehtävästä säädetään erikseen (katso kohta 15).
- 7.12: Kilpailunjohtolla tulee olla asiaankuuluva pätevyys sekä kokemusta vastaavista tehtävistä.
- 7.13: Kilpailunjohtolla tarkoitetaan näissä säännöissä ryhmää, jonka vähimmäiskokoonpano on kilpailunjohtaja, ratamestariryhmän johtaja, ammunnan johtaja ja tulospalvelunjohtaja.
- 7.14: Kilpailunjohton kokoonpano on ilmoitettava kilpailuohjeissa (katso 9.82).

7.2 RATOJEN PITUUDET JA OHJEAJAT

- 7.21: Radan (sis. ammunnan, kartanluvun ja suunnistuksen) pituutta päätettäessä on sarjatekijöiden (katso 5.1) lisäksi otettava huomioon myös maaston vaikeusaste, kilpailun ajankohta kilpailukaudella sekä muiden kilpailujen mahdollinen vaikutus.
- 7.22: Ratojen pituus (ampumaosuuden siirtyminen, kartanluku ja suunnistus) lähdöstä maaliin mitataan kartasta korkeussuhteita huomioon ottamatta lyhintä kilpailijalle mahdollista reittiä pitkin (huom. kartanlukuosuudella saa poiketa merkityltä reitiltä korkeintaan 5 m).
- 7.23: Ratojen pituudet ampumasuunnistuskilpailuissa laaditaan seuraavien ohjeaikojen mukaan. Ohjeaikaan sisältyy ampumaosuus (max 1000 m), ammunnan suoritus aika, kartanluku (normaalimatkan ja lyhyen matkan kilpailut) ja suunnistus suoritettuna yhtäjaksoisesti. Lajien suoritusjärjestys voi vaihdella paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Ohjeajan muodostaa sarjan viiden parhaan ajan keskiarvo. Pikamatkankilpailussa ohjeaika on voittajan aika. Henkilökohtaisessa massalähtökilpailussa sovelletaan normaalimatkan aikatavoitetta, tällöin ammunta ja suunnistusosuudet toteutetaan mahdollisuuksien mukaan, kuten viestissä.

Sarja	Normaali	Lyhyt	Pika	Sarja	Normaali	Lyhyt	Pika
H70	1.10	0.45	0.25	D70	1.00	0.40	0.25
H65	1.10	0.45	0.25	D65	1.00	0.40	0.25
H60	1.10	0.45	0.25	D60	1.00	0.40	0.25
H55	1.10	0.45	0.25	D55	1.00	0.40	0.25
H50	1.15	0.45	0.25	D50	1.00	0.40	0.25
H45	1.15	0.45	0.25	D45	1.00	0.40	0.25
H40	1.20	0.50	0.25	D40	1.05	0.40	0.25
H35	1.20	0.50	0.25	D35	1.10	0.45	0.25
H21	1.25	0.50	0.25	D21	1.15	0.50	0.25
H20	1.20	0.50	0.25	D20	1.10	0.50	0.25

H18	1.20	0.50	0.25	D18	1.10	0.50	0.25
H16	1.15	0.45	0.25	D16	1.05	0.45	0.25
H14	1.10	0.45	0.25	D14	1.00	0.40	0.25

7.24: Ampumaosuus on kaikilla sarjoilla saman mittainen, max 1000m (katso 7.25).

Kartanlukuosuuden ratoja voidaan tehdä samaan kilpailuun useita, saman sarjan on kuitenkin käytettävä aina samaa rataa. Tällä menettelyllä pystytään säätämään kilpailun järjestelyihin käytettävää aikaa.

7.25: Pikamatkakilpailussa ohjeaika sisältää myös ammuntaan käytetyn ajan (n. 45 s / ammunta) ilman sakkokierroksia.

7.26: Viestikilpailun ohjeaika kaikilla sarjoilla on 35-40 min, sisältäen ammuntaan käytetyn ajan (n. 45 s / ammunta) ilman sakkokierroksia (katso 8.12, 9.517 ja 9.521).

7.3 KILPAILUKUTSU

7.31: Ampumasuunnistuskilpailun kilpailukutsu on julkaistava kilpailun laatuun nähden hyvissä ajoin kuitenkin vähintään kuukausi ennen kilpailupäivää liiton virallisessa äänenkannattajassa.

7.32: Kilpailukutsussa tulee olla seuraavat tiedot:

- a) kilpailun järjestäjä
- b) kilpailun laatu, muoto ja tyyppi
- c) kilpailupäivä
- d) sarjat; viestikilpailussa on mainittava järjestettävät sarjat sekä mahdolliset ikärajoitukset osuuksittain (esim. 1. osuus 7,5 km: H15-18, H35)
- e) pääsarjojen (H21 ja D21) arvioidut voittoajat sekä viittaus muiden sarjojen ratoihin
- f) ilmoittautumisosoite ja ilmoittautumisen viimeinen määräpäivä
- g) osanottomaksu ja muut maksut sekä ohje maksujen suorittamista varten
- h) jälki-ilmoittautumista koskeva ohje
- i) kilpailuopastus (milloin paikalla) ja matka kilpailukeskuksesta lähtöön
- j) ensimmäisen lähdön ajankohta, lähtökynnys, mahdollinen yhteis- tai parilähtö
- k) kartan mittakaava ja valmistusvuosi
- l) pukeutumis- ja peseytymismahdollisuuksien laatu
- m) kilpailunjohtaja, ratamestari, ammunnan johtaja ja valvoja
- n) tiedottajan nimi, osoite ja puhelinnumero sekä puhelinnumero tiedusteluja varten
- o) aseiden kohdistusaika kilpailupäivänä tai sitä edeltävänä päivänä

7.33: Paikallisen kilpailun kilpailukutsusta ja sen julkaisemisesta päättää kilpailun järjestäjä.

7.4 ILMOITTAUTUMINEN JA OSANOTTO SARJOIHIN

7.41: Osanottaja on ilmoitettava kilpailuun kilpailukutsussa mainitulla tavalla annettuun määräaikaan mennessä. Osanottomaksu on suoritettava kilpailukutsussa ilmoitetulla tavalla.

7.42: Ilmoittautumisen on sisällettävä kilpailijan etu- ja sukunimen, syntymävuoden, kilpailusarjan sekä seuran. Viestikilpailun ilmoittautumisen on sisällettävä nimi- ja ikätiedot kaikkien osuuksien kilpailijoista.

7.43: Sarjoihin H35 ja D35 kuuluvat ja sitä vanhemmat kilpailijat saavat osallistua omaa sarjaa nuorempaan sarjaan sarjat H21 ja D21 mukaan luettuina.

7.44: H20 ja D20 sekä nuorempien sarjojen kilpailijat saavat osallistua vanhempiin sarjoihin sarjat H21 ja D21 mukaan luettuina.

7.45: Järjestäjä voi liiton luvalla rajoittaa osanotto-oikeutta tiettyihin sarjoihin tai tietyille viestiosuuksille ilmoittamalla ikäraajat osallistumiselle (katso 5.16 ja 7.32d).

7.46: Järjestämisluvan myöntäjä voi antaa järjestäjälle anomuksesta luvan rajoittaa sarjan osallistujien määrää. Rajoituksen seurauksena sarjan ulkopuolelle jääneet sarjaan ilmoittautuneet katsotaan seuraavaan alempaan sarjaan (B-sarja, mikäli sellainen järjestetään) ilmoittautuneiksi. Osanottomaksueroja ei hyvitetä.

7.47: Kilpailija saa ilmoittautua ja osallistua samassa kilpailussa vain yhteen sarjaan riippumatta siitä, pidetäänkö saman kilpailun eri sarjat yhdessä paikassa vai eri paikoissa tai eri aikaan. Rinnakkaiset valintakilpailut katsotaan yhdeksi kilpailuksi.

7.48: Kilpailija saa viestikilpailussa osallistua vain yhdelle osuudelle, ellei kutsussa toisin määrätä. Viestijoukkueen juoksujärjestys on ilmoitettava järjestäjän ohjeiden mukaisesti. Pakottavista syistä tähän juoksujärjestykseen tulleet muutokset on ilmoitettava järjestäjälle puoli tuntia (30 min) ennen viestin alkamista.

7.49: Yleisessä kilpailussa voidaan ottaa jälki-ilmoittautumisia määräaikaan mennessä.

7.5 ARVONTA JA LÄHTÖLUETTELO

7.51: Lähtöluettelo laaditaan sarjoittain arpomalla.

7.52: Kilpailijat, jotka edustavat samaa seuraa eivät saa olla lähtöluettelossa peräkkäin.

Viestikilpailussa ja massalähtökilpailussa saman seuran eri joukkueilla tulee olla pääosin eri hajautukset.

7.521: Henkilökohtaisessa kilpailussa voidaan kohdan 7.52 säännöstä poiketa, jos sarjassa on niin vähän osanottajia, ettei sääntöä voida noudattaa.

7.53: Kukin sarja on lähetettävä yhtenä kokonaisuutena. Jos käytetään samaa rataa eri sarjoilla, eri sarjojen osanottajia ei saa arpoa lähtemään lomittain. Sarjat sijoitetaan lähtemään samalle radalle arvioidussa paremmuusjärjestyksessä.

7.531: Kilpailukutsussa ilmoitettuja sarjoja voidaan yhdistää (katso 5.2), mikäli kutsussa mainitussa ajassa (katso 7.32f) sarjaan ei ole ilmoittautunut yhtään osanottajaa (katso 11.43).

7.54: Jälki-ilmoittautunut kilpailija voidaan sijoittaa sarjansa lähtöluetteloon arvotulle varapaikalle. Varapaikat täytetään jälki-ilmoittautumisjärjestyksessä sarjan lopusta alkuun päin. Mikäli kaikille jälki-ilmoittautuneille ei riitä varapaikkaa, loput jälki-ilmoittautuneet kilpailijat on lähetettävä ennen kilpailukutsun mukaisesti määräajassa sarjaan ilmoittautuneita kilpailijoita.

7.55: Kunkin sarjan kilpailijat lähetetään yhtä pitkin, vähintään kahden minuutin lähtöväleihin. Mikäli kilpailu aloitetaan kartanluvulla, ei samalle radalle saa lähettää kahta kilpailijaa yhtäaikaisesti vaikka he kilpailisivat eri sarjoissa. Valvoja voi sallia yhden minuutin lähtövälin käytön, jos ko. sarjassa on erittäin runsaasti kilpailijoita. Lähtövälin muuttamisessa on huomioitava ampumapaikan ja kartanlukuradan kapasiteetti.

7.551: Pääsarjoihin voidaan muodostaa lähtöluetteloon ns. kuuma ryhmä erikseen sovitun tason mukaisista kilpailijoista.

7.56: Moniosaisen kilpailun lähtöluetteloa laadittaessa on käytettävä sellaista arvontamenetelmää, että kukin kilpailija saa eri osakilpailujen lähtöjärjestykset huomioon ottaen mahdollisimman keskiarvoisen aseman.

7.57: Mikäli yleiseen kilpailuun ilmoittautunut on estynyt osallistumasta, saa saman seuran tähän sarjaan osallistumisoikeuden omaava kilpailija, joka ei ole ilmoittautunut kilpailuun, kilpailla hänen tilallaan (katso 7.47). Jos kilpailija, joka on arvottu sarjaan, missä on osanottorajoitus, on estynyt osallistumasta, voi järjestäjä asettaa hänen tilalleen toisen kilpailijan (katso 7.46 ja 11.35). Sääntö ei ole voimassa SM-kilpailuissa.

7.58: Kilpailun lähtöluetteloon merkitty henkilö tai joukkue ei saa vaihtaa lähtöaikaansa eikä sarjaansa.

7.59: Liiton myöntämän kilpailun lähtöluettelo tulee olla julkinen vähintään 48 tuntia ennen kilpailun alkua.

7.6 KILPAILUOHJEET

7.61: Kilpailijalle on annettava tai hänen nähtäväkseen kilpailukeskukseen on asetettava kilpailuohjeet, joista ilmenevät:

- a) kilpailunjohto
- b) tuomarineuvoston puheenjohtaja
- c) kilpailumaaston erityispiirteiden selostus
- d) karttojen mittakaavat ja valmistusvuodet
- e) ratojen ja osuuksien pituudet
- f) lähtöluettelo lähtöaikoineen
- g) viitoitukset ja niiden värit
- h) käymälät, pukeutumis- ja peseytymispaikat
- i) mallirastien sijainti
- j) kilpailunumeroiden antaminen ja kantotapa
- k) kilpailukorttien antaminen ja suojaustapa
- l) rastimääritteiden antaminen ja kantotapa
- m) kilpailukarttojen antaminen ja suojaustapa
- n) kielletyt (tarkennukset pelloilla liikkumisesta) ja vaaralliset alueet, ilmoittamistavat (katso 8.4 ja 10.21 d)
- o) erityisohjeet viestikilpailua varten (esim. vaihtotapa)
- p) juomarastit ja ensiapupaikat
- q) lähdön (myös matka lähtöpaikalle) ja maalin järjestelyt
- r) lähdön ja maalin poistamisajankohdat
- s) ohjeet keskeyttäviä varten
- t) palkinnot, lukumäärät sarjoittain ja jaon ajankohta
- u) muut tarpeelliseksi katsottavat asiat (esim. kartanlukurastien lukumäärät)
- v) ammuntaan liittyvät erityismääräykset
  - aseiden tarkastaminen
  - aseiden kohdistaminen, aikataulu, paikat yms.
  - aseiden säilytys kohdistuksen ja kilpailun välillä sekä kilpailun aikana
  - toiminta kilpailun aikana ampumapaikalla sekä ampumaosuudella
  - makuu- ja pystytaulujen numerointi ja käyttö

7.62: Erityisten syiden vaatiessa voidaan kilpailuohjeissa ilmoittaa kullekin sarjalle maksimiaika. Maksimiaikana voidaan käyttää kolminkertaista arvioitua normaalimatkan ohjeaikaa (katso 7.23). Maksimiajan ylittäneen tulos hylätään. Maksimiaika ei saa olla kireämpi kuin kilpailun järjestely vaatii.

7.63: Kansainvälisissä kilpailuissa kilpailuohjeet on julkaistava myös ruotsin- tai englanninkielisinä.

7.64: Kilpailuohjeet on annettava kirjallisesti. Pelkkä suullinen tiedottaminen ei ole riittävä.

8 RADAT

8.1 RADAN LAADINTA

8.11: Suunnistus- ja kartanlukuradan laadinnassa on noudatettava näitä sääntöjä ja Suunnistusliiton "Ratamestarikirjan" ohjeita sekä mahdollisten sopimusten (katso 1.242, 1.245 ja 9.1) aiheuttamia rajoituksia.

8.12: Viestikilpailussa ja massalähtökilpailussa on käytettävä hajautusmenetelmiä.

Hajautusmenetelmät ovat salaisia viimeiseen vaihtoon (yhteislähtöön) saakka. Kilpailun jälkeen on järjestäjän selvitettävä käytetyt hajautusmenetelmät.

8.13: Ratamestarin tulee olla lajin luonteen ja erityispiirteet tunteva henkilö. Kartanluku- ja suunnistusosuudella voi olla eri ratamestari.

8.2 LÄHTÖ

8.21: Lähtö on se paikka, josta aikalähtö tapahtuu. Kilpailu voi alkaa ampuma-, kartanluku- tai suunnistusosuudella. Lähtöviiva merkitään lähtöpaikalle sopivalla tavalla. Kolmiopiste (K-piste) on se paikka, josta kartanluku- tai suunnistustehtävä alkaa. K-piste merkitään maastoon rastilipulla. (katso 8.62).

8.22: Lähdön sijoittamisella tai järjestelyllä (lähtökynnys) voidaan tarvittaessa estää maaliin tulleiden ja vielä lähtemättömien kilpailijoiden yhteydenotto.

8.23: Kilpailija saa kilpailukartan lähetyksen tapahduttua lähdössä, K-pisteessä tai kartanvaihtopaikassa. Siirtyminen K-pisteeseen on viitoitettava. K-piste on sijoitettava kartasta erottuvaan maastokohtaan siten, etteivät myöhemmin lähtevät kilpailijat voi nähdä reitinvalintaratkaisuja.

8.24: Henkilökohtaisen kilpailun lähtö tapahtuu yksittäislähtönä, parilähtönä tai yhteislähtönä (massalähtö) (huom. ampumapaikkojen riittävyys). Pari- ja yhteislähdöstä on ilmoitettava kilpailukutsussa.

8.25: Viestikilpailussa voidaan käyttää joko yhteislähtöä ja suorina vaihtoja tai yksittäislähtöä enintään kahdelle ensimmäiselle osuudelle. Tauon jälkeen jatketaan viestiä yksittäislähdöllä suoritettujen osuuskien tulosten mukaisin aikavälein. Yhteistä lähtöä on käytettävä aina silloin, kun on tiedossa tai oletettavissa, että valaistus- tai muut olosuhteet eivät ole kaikille kilpailijoille tasapuolisia (katso 4.221).

8.26: Viestikilpailussa järjestäjä voi, kilpailun nopeuttamiseksi, määrätä vielä lähtemättömät kilpailijat lähtemään yhtä aikaa (ns. yhteislähtö). Yhteislähtö ei saa tapahtua ennen kilpailun voittajan maaliintuloa.

8.27: Viestinvaihto tapahtuu maaliviivan (vaihtoviivan) takaisella rajatulla alueella siten, että tuleva kilpailija koskettaa kädellään lähtevää kilpailijaa tai luovuttaa hänelle kartan tai viestivälineen. Kilpailuohjeissa määritellään käytettävä vaihtotapa.

8.28: Jos kilpailija saapuu lähtöön omasta syystä myöhästyneenä, saa hän lähteä heti. Hänen katsotaan kuitenkin lähteneen lähtöluetteloon merkittynä aikana. Järjestäjien on kuitenkin valvottava, ettei muuttunut lähtöaika aiheuta peesaus- tai muuta hyötyä myöhästyneelle kilpailijalle tai muulle kilpailijalle. Jos kilpailija myöhästyy lähdöstä järjestäjästä johtuvasta syystä, saa hän uuden lähtöajan. Tästä on välittömästi ilmoitettava valvojalle.

8.29: Järjestäjä voi määrätä lähdön sulkemisajankohdan.

8.3 RASTIT

8.31: Järjestäjän on huolehdittava siitä, että rastit pysyvät toimintakelpoisina koko kilpailun ajan.

8.32: Kartanlukuosuudella rastit merkitään viitoitetulle reitille siten, ettei rastin ohittaminen ole mahdollista. Tarkennukset rastijärjestelyihin on ilmoitettava kilpailuohjeessa.

8.32.1: Oman paikan määrittämistarasti merkitään sinisellä rastikyltillä. Rastialue on aidattava. Aitauksen voi tehdä sinisellä värillä, jolloin ei tarvita erillistä rastikylttiä. Rasteilla on oltava neulat, joilla kilpailijat merkitsevät rastipisteet karttaan sekä tussit, joilla tehdään varmennusmerkintä kartan kääntöpuolelle neulalla tehdystä reiästä rastinnumeroa vastaavaan numeroon.

8.32.2: Tähystettävän (etäisyyspisteen) määrittämistarasti merkitään keltaisella rastikyltillä. Rastialue on aidattava. Aitauksen voi tehdä keltaisella värillä, jolloin ei tarvita erillistä rastikylttiä. Rastilla on

oltava tähystysputki, joka osoittaa määritettävää rastipistettä. Rastipiste tarkennetaan rastimääritteellä. Rastipisteen paikka tulee osoittaa selvästi näkyvällä lipulla tai vaatteella. Tähystettävä rasti saa olla enintään 400 m:n päässä tähystyspaikasta. Rasteilla on oltava neulat, joilla kilpailijat merkitsevät rastipisteet karttaan sekä tussit, joilla tehdään varmennusmerkintä kartan kääntöpuolelle neulalla tehdystä reiästä rastinnumeroa vastaavaan numeroon.

Varmennusmerkintä on viiva reiästä rastinnumeroon. Reiän ympärille ei saa tehdä ympyrää. Mikäli reiän ympärillä on ympyrä, se aiheuttaa 10 min sakon.

8.32.3: Kartanlukuosuudella rastien lukumäärät on normaalimatkakilpailussa 10 (5 oman paikan ja 5 tähystettävän pisteen rastia) ja lyhyenmatkakilpailussa 6 (3 oman paikan ja 3 tähystettävän pisteen rastia). Rastien ei tarvitse olla ennalta määritetyssä järjestyksessä.

8.33: Suunnistusosuudella rastilippu on sijoitettava kartan ja rastimääritteen osoittamaan maastonkohtaan. Rastilippu tulee olla nähtävissä kun kilpailija on saapunut kyseiseen maastonkohtaan.

8.33.1: Rastilipun muodostaa kolme kolmionmuotoon sijoitettua 30 cm x 30 cm:n kokoista neliötä. Ne on jaettu lävistäjällä valkoiseen ja oranssiin (PMS 165) puoliskoon. Vähintään kahden ylemmän puoliskon tulee olla valkoinen. Rastilipun tulee olla rakenteeltaan ja materiaaliltaan sellainen, ettei siitä aiheudu vaaraa suunnistajalle.

8.34: Rastivälineiden tulee olla kilpailun kaikilla rasteilla yhdenmukaiset kilpailukeskukseen sijoitettujen mallirastien kanssa. Rastin kuormitus huomioon ottaen riittävä määrä rekisteröintivälineitä (neulat, kynät ja leimasinvälineet) on sijoitettava kartanlukurastille tai rastilipun välittömään yhteyteen.

8.35: Jokainen rasti on numeroitava numerotunnuksella tai juoksevalla numeroinnilla (kartanlukuosuus).

8.35.1: Kartanlukuosuudella on rastit numeroitava juoksevalla numerolla alkaen numerosta 1. Numero on sijoitettava näkyvälle paikalle rastiaitaukseen neulojen ja kynien läheisyyteen.

8.35.2: Suunnistusosuuden jokaisella rastilla on numerotunnus. Tunnuksena ei saa käyttää pienempää lukua kuin 31, suurempaa kuin 599, eikä lukuja 66, 68, 86, 89, 98, 99, 161 tai 191. Numeroiden tulee olla mustia, korkeudeltaan 6-10 cm ja vahvuudeltaan 6-10 mm. Numerotunnus on sijoitettava vaakasuoraan asentoon leimausalustalle. Sama numerotunnus on sijoitettava kilpailijan rastimääritteeseen.

8.36: Yli tunnin kestävässä kilpailusuorituksessa järjestäjän on tarjottava kilpailijalle juomaa juomarasteilla tai eri osuuksien välissä noin 30 minuutin välein. Juomana on tarjottava ainakin sopivan lämpöistä vettä ja 3-prosenttista sokerivettä tai urheilujuomaa.

8.37: Kartanluku- ja suunnistusrataan voidaan suunnitella yksi tai useampia yleisörasteja. Yleisörastilla kilpailijan kannustaminen ja väliaikatietojen antaminen on sallittu.

8.38: VIP-rastilla (tiedotusvälineet, kutsuvieraat) kannustaminen ja väliaikatietojen antaminen on kielletty.

8.4 VIITOITUKSET JA PAKOLLISET KULKUREITIT

8.41: Kartanlukuosuus (rata) on merkittävä maastosta hyvin erottuvalla (oranssi/keltainen tai punavalkoinen ja komas väri) viitoituksella. Viitoitukseen on käytettävä vähintään kahta eri väriä. Kilpailijan kuljettava koko kartanlukurata (lähdöstä-maaliin) viitoitusta pitkin (+- 5 m). Mikäli kilpailija palaa reitillä takaisinpäin annetaan hänelle siitä 10 minuuttia lisäaikaa.

8.42: Järjestäjä voi viitoittaa maastoon pakollisen kulkureitin, kielletyn alueen rajan tai vaarallisen paikan (katso 10.31). Myös kilpailukeskuksessa liikkumista voidaan viitoituksella rajoittaa.

8.43: Viitoitukset merkitään maastoon ensisijaisesti kaksivärisin nauhoin järjestäjän kilpailuohjeissa ilmoittamissa väreissä.

8.44: Pakollista yli/alikulkua käytettäessä ratapituus on mitattava tämän kautta. Pakollisen kulkureitin (viitoitus) pituus on sisällytettävä ratapituuteen.

8.5 MAALI

8.51: Maali muodostuu kahden pylvään välisestä linjasta (maaliviiva), joka merkitään maalivaatteella tai muulla sopivalla tavalla. Maalikarsinan tulee olla niin leveä, että vähintään kaksi kilpailijaa voi saapua maaliin samanaikaisesti.

8.6 RATAMERKINNÄT

8.61: Kilpailukartan rata- ym. merkinnöissä tulee paino- tai piirrosvärinä käyttää läpikuultavaa violettia väriä (PMS Purple).

8.62: Ratamerkinnyt

8.621: Lähtö merkitään karttaan poikkiviivalla, jos se on eri paikassa kuin K-piste: Silloin ne on sijoitettava maastossa niin etäälle toisistaan, että ne voidaan merkitä karttaan erillisinä. Jos tämä ei ole mahdollista, toimii K-piste myös lähtönä.

8.622: Kolmiopiste (ja lähtö jos tämä sama kuin K-piste) osoitetaan tasasivuisella kolmiolla (sivun pituus 7 mm), jonka yksi kärki osoittaa lähtösuuntaan. Kartanlukukarttoihin piirretään myös pohjoissuuntaa osoittava nuoli.

8.623: Rastit merkitään ympyröillä, halkaisija 5-6 mm / 1:15 000 ja mikäli mahdollista 7-8 mm / 1:10 000. Ne numeroidaan käyntijärjestyksen mukaisesti pystysuoraan sijoitetuin numeroin, joiden korkeus on 6-8 mm. Numeroiden tulee olla luettavissa kartan eteläreunasta käsin.

8.624: Viitoitettu taival osoitetaan kartassa katkoviivalla, kuten Suomen Suunnistusliiton säännöissä on määrätty.

(katso 8.23 ja 8.41).

8.625: Kielletty reitti merkitään vinoristeillä.

8.626: Tärkeät ylitys- ja alituspaikat, kuten vesistön ylitys tai tien alitus merkitään kahdella ulospäin kaarevalla viivalla: merkintä)(.

8.627: Maali merkitään kaksoisympyrällä, jossa ympyröiden halkaisijat ovat 5 ja 7 mm.

8.63: Kolmion tai ympyrän keskipiste osoittaa K-pisteen tai rastin tarkan sijainnin. Keskipistettä ei kuitenkaan merkitä.

8.64: Kolmio ja ympyrät yhdistetään toisiinsa käyntijärjestyksen mukaisesti ohuilla (0,35 mm) suorilla viivoilla lukuun ottamatta pakollisia viitoituksia tai pakollisen ali- tai ylikulun kautta kulkevia reittejä. Rastiympyrät ja niitä yhdistävät viivat on piirrettävä osittain katkaistuna, mikäli ne peittävät tärkeitä kartanlukukuvioita.

8.65: Rastinumerot on sijoitettava siten, että ne eivät peitä suorituksen kannalta tärkeitä yksityiskohtia.

8.66: Kielletyt alueet merkitään karttaan pystyviivoituksella. Alueen raja merkitään karttaan seuraavasti, kuten Suomen Suunnistusliiton säännöissä on määrätty.

8.67: Vaarallinen alue merkitään karttaan risteävillä vinoviivoilla, kuten Suomen Suunnistusliiton säännöissä on määrätty. Vaarallisen alueen raja merkitään kohdan 8.66 mukaisesti.

8.68: Karttoihin merkitään kilpailusarja ja kartanlukukarttoihin lisäksi kilpailijan numero sekä viestissä joukkue- ja osuusnumero karttaan tai kartansuojukseen.

8.69: Kartanlukusuunnituksen karttoihin merkitään lähtöpaikka (K-piste) kohdan 8.622 mukaisesti. Lisäksi karttaan merkitään näkyville mittakaava ja pohjoissuuntanuoli.

9 KILPAILUN TOTEUTTAMINEN

9.1 KILPAILUN KOOSTUMUS

9.11: Ampumasuunnistuskilpailu koostuu kolmesta (3) osalajista (katso 9.111), amunnasta, kartanluvusta ja suunnistuksesta ja ne tulee suorittaa yhtäjaksoisesti. Kartanlukurata on 1,5 - 3 km pitkä huomioiden ohjeajat.

9.11.1: Pika-, massalähtö- ja viestikilpailu koostuu amunnasta ja suunnistuksesta.

9.12: Osalajien suoritusjärjestyksen määrää kilpailun järjestäjä paikalliset olosuhteet ja järjestämismahdollisuudet huomioiden

9.2 KARTTA

9.21: Kilpailussa on käytettävä sääntöjen mukaista karttaa.

9.22: Edellinen maastosta käytössä ollut kartta tulee asettaa esille kilpailukeskukseen ensimmäiseen lähtöön asti.

9.23: Kilpailukartta tulee olla esillä lähdössä. Kilpailija saa tutustua karttaan esilähdön jälkeen.

9.24: Kilpailijalle on lähdössä, K-pisteessä tai kartanvaihdossa annettava täydelliset rata- ym. merkinnät sisältävä kilpailukartta (katso 8.6 ja 10.34).

9.25: Kartanlukukartta pitää olla kosteudelta suojattu, muovittamalla tai laminoimalla. Kuitenkin kartan on oltava taipuisa ja helposti neulalla lävistettävä ja varmistuskynällä tehtävät merkinnät on jätävä siihen kiinni. Kartassa on ratamerkintöinä ainoastaan lähtökolmio ja pohjoissuuntanuoli.

9.3 RASTINMÄÄRITTEET

9.31: Rastinmääritteen tarkoituksena on täsmentää kartan rastipaikasta antama kuva. Kartanluvun etäisyyspisteiden määritysrastilla rastimäärite tarkentaa määritettävää pistettä ja sen sijaintia laajassa rastipisteessä. Sen on kuvattava rastipaikka täsmällisesti, mutta mahdollisimman lyhyesti.

9.32: Rastimääritteet on laadittava Suunnistusliiton "Rastimääritteet" julkaisussa olevien ohjeiden mukaisesti.

9.33: Rastimääritteet on annettava kilpailijalle viimeistään 5 minuuttia ennen hänen lähtöaikaansa tai ne voidaan kiinnittää suunnistusosuuden kilpailukarttaan. Kartanlukuosuuden etäisyyspisteiden rastimääritteet on sijoitettava aidatulle alueelle tähytysputken välittömään läheisyyteen.

9.34: Hajautusmenetelmiä (katso 8.12) käytettäessä voidaan rastimääritteet antaa kartanantohetkellä.

9.35: Juoma-, yleisö- ja huoltorastit on osoitettava rastimääritteissä.

9.36: Pakollisen kulkureitin osoittaman viitoituksen pituus on ilmoitettava rastinmääritteissä.

9.4 RASTILLA KÄYNNIN REKISTERÖINTI (SUUNNISTUS JA KARTANLUKUSUUNNISTUS)

9.41: Kilpailukortti tai elektroninen rekisteröintilaite on annettava kilpailijalle viimeistään 5 minuuttia ennen hänen lähtöaikaansa. Kilpailunvalvojan luvalla voidaan kilpailukortti antaa erityisestä syystä kartan yhteydessä. Käytettäessä hajautusmenetelmää voidaan kilpailukortti antaa kartanantohetkellä.

9.42: Kartanlukuosuudella kilpailijan on tehtävä jokaisella rastilla siellä olevalla neulalla reikä karttaansa ja varmennettava se rastilla olevalla kynällä (katso 8.3). Jokaisesta puuttuvasta ja varmennetusta ylimääräisestä neulanpistosta saa 10 minuuttia lisääaikaa. Varmentamaton ylimääräinen reikä ei aiheuta lisääaikaa.

9.43: Järjestäjän muovikoteloon sijoittama kilpailukortti on kuljetettava kotelossa. Kilpailija ei saa peittää kilpailukorttiin merkittyjä tunnistetietoja (esim. kilpailunumero, sarja ja nimi).

Kilpailukortin tulee suorituksen jälkeen olla oleellisimmiltaan osiltaan ehjä.

9.44: Kilpailijan on itse tehtävä kilpailukorttiinsa selvä rekisteröintimerkintä (leimaus) jokaisella rastilla kyseisen rastin ruutuun ja hän vastaa siitä, että elektroninen rekisteröinti tapahtuu asianmukaisella tavalla. Järjestäjä voi kuitenkin kilpailuohjeissa määrätä tietyillä rasteilla rekisteröintimerkinnän toimitsijan tehtäväksi tai kilpailijan käynnin kirjattavaksi muulla tavalla. Järjestäjä voi kilpailuohjeissa määrätä myös, että kilpailukorttien rekisteröintimerkinnät tarkastetaan tietyillä rasteilla.

9.45: Muukin kuin kohdan 9.44 mukainen leimaus voidaan hyväksyä, jos se vararuutuun tai muuten selvästi leimaamalla korjataan taikka, jos virheellisyys (esim. "ylihypätty" leimausruutu) tai ylimääräinen elektroninen rekisteröinti ei järjestäjän mielestä ole vaikuttanut myönteisesti kilpailijan tulokseen.

9.46: Suoritus hylätään, jos leimaus (rekisteröinti) on niin huolimaton, että siten leimaamalla koituu ilmeistä etua kansakilpailijoihin nähden, jos leimaus (rekisteröinti) ei varmuudella osoita rastilla käyntiä, jos kilpailukortti on kadonnut tai jos kilpailija tulee maaliin ilman kilpailukorttia (katso 9.43).

9.47: Järjestäjän on hylättävä kilpailijan suoritus, jos hän ei ole käynyt rastilla (puuttuva rekisteröintimerkintä) tai jos hän on käynyt rasteilla väärässä järjestyksessä.

9.48: Mikäli rekisteröintimerkinnän puuttuminen kuitenkin johtuu kilpailijasta riippumattomasta syystä (esim. leimasin puuttuu tai rekisteröintilaite on rikkoutunut) ja kilpailija voi osoittaa käyneensä rastilla, voidaan hänen suorituksensa hyväksyä.

9.49: Kartanlukusuunnistuksen erityismääräykset:

9.491: Kilpailijan on tehtävä neulanreikä ja varmistusmerkintä aidatussa rastipaikassa. Tultuaan rastipaikalle siitä ei saa poistua ennen kuin on tehnyt neulalla reiän ja varmentanut sen.

9.492: Kilpailija ei saa suurentaa neulalla tekemäänsä reikää, vaan sen on oltava neulan paksuuden suuruinen. Mikäli reikä on suurennettu niin, ettei sen tarkkaa paikkaa pystytä määrittämään annetaan kilpailijalle tältä rastilta maksimisakot, 10 min normaalimatalla ja 5 min lyhyellä matkalla.

9.493: Virhemillimetrit mitataan oikeasta pisteestä tehdyn reiän keskelle. Virhe täytyy kun millit tulee täyteen oikeasta pisteestä reiän keskelle.

9.494: Sakkoa annetaan 1 min jokaisesta virhemillistä. Maksimisakot ovat normaalimatkan kilpailussa 10 min (0-10 mm) ja lyhyen matkan kilpailussa 5 min (0-5 mm). Mikäli kilpailija ei ole rastilla tehnyt reikää eli on puuttuva reikä, siitä annetaan maksimisakot mutta ei rangaista erikseen puuttuvasta reiästä.

9.495: Järjestäjän on käytettävä samaa sakkomillien mittaajaa rastikohtaisesti jokaisella kilpailijalla.

9.496: Mikäli kartanlukuosuudella käytetään rastimiehiä, he valvovat kilpailijoiden käyttäytymistä rasteilla. Yhteistyö kilpailijoiden kesken on kielletty, keskustelu tulkitaan yhteistyöksi. Mikäli yhteistyötä havaitaan, molempien kilpailijoiden suoritus hylätään. Rastimiesten on tunnettava rastilla tehtävät toimenpiteet ja valvottava ettei rastin rakenne muutu kilpailun aikana. Rastimiesten käyttäminen ei ole välttämätöntä, mutta tällöin järjestäjän on varmistuttava muilla keinoilla siitä, että rakenteet pysyvät muuttumattomina koko kilpailun ajan.

9.5 AMMUNTA, AMPUMAPAIKKA, AMPUMAVARUSTEET

9.51: Ampumasuunnistuksen eri kilpailumuodoissa ammunta suoritetaan seuraavalla tavalla:

9.51.1: Normaalimatkan kilpailussa ammunta suoritetaan kahdessa osassa, ensin makuu- ja sitten pystyammunta. Sarjat H14, D14, H16 ja D16 ampuvat kaksi (2) kertaa makuulta. Kummastakin asennosta tai ammunnassa kilpailija ampuu kymmenen (10) laukausta. Jokainen ohilaukaus antaa sakkoa kaksi (2) minuuttia. Ampumaton patruuna aiheuttaa kaksi (2) minuuttia lisäaikaa lopputulokseen.

9.51.2: Lyhyenmatkan kilpailussa ammunta suoritetaan kahdessa osassa, ensin makuu- ja sitten pystyammunta. Sarjat H14, D14, H16 ja D16 ampuvat kaksi (2) kertaa makuulta. Kummastakin

asennosta tai ammunasta kilpailija ampuu viisi (5) laukausta. Jokainen ohilaukaus antaa sakkoa kaksi (2) minuuttia. Ampumaton patruuna aiheuttaa kaksi (2) minuuttia lisäaikaa lopputulokseen.

9.51.3: Mikäli kilpailu alkaa ampumaosuudella on kilpailijan juostava vähintään 300 metriä ennen ensimmäistä ammuntaa. Ammuntojen välissä on aina oltava juoksua vähintään 100 metriä.

Ampumaosuuden kokonaismatka yhteensä on enintään 1000 metriä.

9.51.4: Mikäli ampumaosuus on kartanluvun ja suunnistuksen välissä tai näiden molempien jälkeen kilpailija siirtyy suoraan suunnistus- tai kartanlukuosuudelta asetelineen kautta ensimmäiseen ammuntaan. Ammuntojen välissä on aina oltava juoksua vähintään 100 metriä. Ampumaosuuden kokonaismatka yhteensä on enintään 1000 metriä. Matkan mittaus alkaa kartanlukuosuuden maalista tai suunnistusosuuden viimeiseltä rastilta.

9.51.5: Ase ja kaikki suunnistus- ja ampumavarusteet kuljetetaan mukana koko ampumaosuuden ajan ja jätetään ammunnan maaliin, järjestäjän osoittamaan paikkaan, jossa ne järjestäjän toimesta tarkastetaan. Järjestäjä voi antaa myös poikkeavat ohjeet aseiden kuljettamisesta ja säilyttämisestä kilpailun aikana, esim. ampumaosuus juostaan ilman asetta, jolloin ase laitetaan telineeseen järjestäjien ilmoittamalla tavalla.

9.51.6: Pikamatkan kilpailussa ammunta suoritetaan kahdessa osassa, ensin makuu- ja sitten pystyammunta. Sarjat H14, D14, H16 ja D16 ampuvat kaksi (2) kertaa makuulta. Kummastakin asennosta tai ammunnasta kilpailija ampuu viisi (5) laukausta. Jokainen ohilaukaus antaa sakkokierroksen, jonka pituus on 30-45 s. Sakkokierroksen pituus on suhteutettava käytettävään suunnistusmaastoon ja siellä juostavaan vauhtiin. Sakkorinki tulee saada ajallisesti yhtä pitkiksi naisille ja miehille. Ampumaton patruuna aiheuttaa kaksi (2) minuuttia lisäaikaa lopputulokseen. Ennen ammuntoja saman sarjan kilpailijoiden on suunnistettava sama rata (esim. lähtö - suunnistus n. 11 min - makuuammunta- suunnistus n. 11 min - pystyammunta - maaliin, sarjan voittajanaika 25 min sakottomalla ammunalla). Ase ja ampumavarusteet ovat ampumapaikalla koko kilpailusuorituksen ajan ja niitä ei kuljeteta maaliin pystyammunnan jälkeen.

9.51.7: Viesti- ja massalähtökilpailussa ammunta suoritetaan kahdessa osassa, ensin makuu- ja sitten pystyammunta. Kummastakin asennosta kilpailija ampuu viisi (5) laukausta. Viestissä kilpailijalla on käytössä lisäksi kolme (3) varapatruunaa molemmilla ampumapaikoilla. Viestissä kilpailijan on ammuttava viisi (5) laukausta ja jos osumatonta osumatäpliä jää jäljelle, hänen täytyy käyttää kolme (3) varapatruunaa kunnes kaikkiin viiteen osumatäplään on osuttu tai kunnes kaikki kahdeksan (8) patruunaa on ammuttu. Jos varapatruunoita ei tarvita, niitä ei tarvitse laittaa ampumamatolle tai varapatruunakuppiin ennen niiden käyttämistä (eli voi ottaa käyttöön esim. aseiden tukista), kuitenkin ladattava yksitellen ja lipasta ei saa käyttää. Mikäli varapatruunoita tarvitaan ensimmäisten viiden (5) laukauksen jälkeen, täytyy kaikki kolme (3) varapatruunaa asettaa kuppiin tai ampuma-alustalle ennen kuin niitä käytetään. Varapatruunat täytyy ladata käsin (ei lippaasta) yksitellen. Varapatruunat voi laittaa kuppiin tai alustalle myös ennen ammunnan aloittamista. Jokainen osumatäplä (taulu), johon ei ole osuttu aiheuttaa sakkokierroksen, jonka pituus on 60 - 90 s (massalähtökilpailussa 50 - 60 s). Sakkokierroksen pituus on suhteutettava käytettävään suunnistusmaastoon ja siellä juostavaan vauhtiin. Sakkorinki tulee saada ajallisesti yhtä pitkiksi naisille ja miehille. Ampumaton patruuna aiheuttaa kaksi (2) minuuttia lisäaikaa lopputulokseen ja kuppiin tai alustalle laittamaton varapatruuna myös kaksi (2) minuuttia lisäaikaa lopputulokseen. Ase ja ampumavarusteet ovat ampumapaikalla koko kilpailusuorituksen ajan ja niitä ei kuljeteta maaliin pystyammunnan jälkeen.

9.51.8: Ampuja korjaa häiriöt itse. Toimimattoman patruunan saa vaihtaa uuteen. Ammunnan johtaja pitää varalla tarvikkeita hylsyn- ja liian poistoa varten. Ammunnan johtajalla on lisäksi varalla patruunoita. Mikäli kilpailija tarvitsee patruunoita hän sanoo kuuluvasti "patruunoita" ja kohottaa oikean kätensä ylös liikkumatta ampumapaikalta minnekään. Aseen korjauksesta, vaihdosta tai patruunoiden noudosta ei saa mitään aikahyvitystä.

9.51.9. Asetta voi kantaa kahdella tavalla: valjaissa selässä tai piipusta kiinni pitämällä siten, että piippu osoittaa suoraan ylöspäin.

9.51.10: Aseen lataamisen, myös lippaan kiinnittämisen, saa suorittaa ampumapaikalla aseensa osoittaessa taulujen suuntaa ja liikkeen lakattua. Ammuntojen jälkeen tyhjä hylsy saa jäädä patruunapesään eikä tyhjää lipasta tarvitse irrottaa. Mikäli patruunapesästä tai paikallaan (ampumavalmiina) olevasta lippaasta löytyy ampumasuorituksen jälkeen laukeamaton patruuna aiheuttaa se kilpailusuorituksen hylkäämisen. Järjestäjä on velvollinen tarkastamaan aseet ampumaosuuden jälkeen.

9.51.11: Kilpailija valitsee itse ampumapaikkansa järjestäjän makuu- ja pystyammuntaan määrittämiltä paikoilta.

9.51.12: Viesti- ja massalähtökilpailussa järjestäjä määrittää taulujen käytön. Tässä on otettava huomioon joukkumäärät ja käytettävissä olevat taulut. Toiminta tarkennetaan kilpailuohjeissa.

9.52: Kilpailun järjestäjä antaa kilpailuohjeissa toimintaohjeet ampumapaikalla sekä aseensa säilyttämisestä ja kuljettamisesta kilpailun aikana ja sen jälkeen.

9.53: Tauluina käytetään ampumahiihdon mekaanisia osumasta kaatuvia taululaitteita.

Taululaitteiden vaatimukset on määritetty Suomen Ampumahiihtoliiton voimassa olevilla säännöillä. Normaali- ja lyhyenmatkan kilpailuissa voidaan käyttää myös pahvitauluja (katso 9.54), tällöin samaan osumatäplään ei saa ampua enempää kuin viisi (5) laukausta. Pika-, massalähtö- ja viestikilpailuissa on käytettävä aina mekaanisia taululaitteita.

9.54: Kohdistusammunnassa käytetään pahvitauluja, jonka sisärenkaan halkaisija on 40 mm ja ulkorenkaan halkaisija on 110 mm. Kohdistusammuntaan on annettava mahdollisuus kilpailupäivänä kilpailuradalla ennen kilpailun alkua. Mikäli käytetään kahta eri ampumapaikkaa/-rataa on kohdistaminen suoritettava makuuammuntapaikalla/-radalla.

9.55: Ampumapaikan vaatimukset on määritetty Suomen Ampumahiihtoliiton voimassa olevissa säännöissä. Ampumapaikalla voi olla seuraavat poikkeukset:

9.55.1: Taulujen numerointi voi alkaa oikealta tai vasemmalta. Kilpailuohjeilla tarkennetaan makuu- ja pystyammunnassa käytettävät ampumapaikat.

9.55.2: Ampumapaikan ja taulujen välinen etäisyys on oltava 50 m, +- 3 m.

9.55.3: Ampumapaikalle voidaan tulla oikealta tai vasemmalta paikallisten olosuhteiden sallimissa rajoissa, kuitenkin samassa kilpailussa aina samasta suunnasta.

9.55.4: Makuu- ja pystyammunta voidaan suorittaa eri ampumapaikoilla/-radoilla.

9.55.5: Ampumamattoja käytetään makuupaikoilla. Matoiksi riittävät kumi- tai kangasmatot, jotka ovat sen kokoiset, että kilpailijan kyynärpäät mahtuvat matolle. Kilpailijan ei ole pakko käyttää ampumamattoa, mutta sitä ei saa poistaa ampumapaikalta.

9.55.6: Taulujen asentamisessa on otettava huomioon se, että ne näkyvät esteettömästi ampumapaikalle ja että ammunnan voi suorittaa tasavertaisesti jokaisella ampumapaikalla.

9.55.7: Kohdistustaulut on oltava samalla korkeudella kuin kilpailutaulut.

9.56: Aseen vaatimukset on määritetty Suomen Ampumahiihtoliiton voimassa olevissa säännöissä. Aseena käytetään pienoiskivääriä. Ase ei saa olla automaattinen eikä puoliautomaattinen.

Lataaminen ja patruunoiden (hylsyjen) poisto on tehtävä vain kilpailijan lihasvoimaa käyttäen.

9.57: Seuraavat lukkotyytit ovat hyväksytyt:

a) kampilukko

- Anschutz, Sako, Wostok Bi 6

b) vipulukko

- Krico 360 II, Ekens, Mestervåpen, Suhl mod 626, Suhl mod 629

c) suoratoiminen lukko

- Finnbiathlon

d) puristelukko

- Wostock Bi 7, Anschutz Fortner, Krico 360 SI

9.58: Kilpailuissa käytettävien aseiden tulee täyttää seuraavat erityismääräykset:

a) Piipun keskiviivan etäisyys etutukin alareunasta mukaan luettuna lipas ja liipaisimen suojakaari, ei saa ylittää 120 mm.

- b) Erityistä käsitukea, joka lisää etutukin mittoja tai vaikuttaa sen muotoon, ei saa käyttää. Sormitukea parantavat osat ja karhennukset etutukissa ja liipaisinkaareissa eivät saa olla yli 2 mm syviä. Käsituki, jota käytetään ampumahihnan kiinnitykseen, sallitaan. Sitä ei kuitenkaan saa käyttää tukena pystyammunnassa.
- c) Lippaan käyttöä varten saa etutukissa olla kolot. Niitä ei kuitenkaan saa käyttää tukena tähtäyksessä. Etutukissa ei saa olla mitään poikittaistukea auttamaan tähtäyksessä.
- d) Poskituen vahvuus piipun keskiviivan kautta vedetystä pystytasosta mitattuna ei saa ylittää 40 mm.
- e) Taitettu tukki on kielletty.
- f) Optisten ja suurentavien tähtäinten käyttö on kielletty. Myöskään silmään ei saa laittaa muunlaisia piilolinssejä, kuin mitä tarvitaan palauttamaan silmän normaali näkökyky.
- g) Aseen kaliiberi on 5,6 mm (.22.long rifle).
- h) Liipaisimen laukaisuvoiman tulee olla vähintään 500 g (0,5 kg).
- i) Liipaisin tulee suojata taipumattomalla liipaisinkaarella.
- j) Ase saa olla varustettu ampumahihnalla. Ampumahihnan leveys, reunakäänteet ml. ei saa ylittää 40 mm
- k) Aseen tulee painaa kilpailuvarusteineen vähintään 3,5 kg.
- l) Lippaaseen ei saa mahtua enempää kuin 5 patruunaa. Viestikilpailun varapatruunat voidaan pitää lippaassa niiden omassa tilassa tai muussa laitteessa, josta ne voidaan nopeasti ottaa. Kuitenkaan varapatruunoita ei saa kantaa patruunapesässä. Lippaat voivat olla kiinnitettynä joko tukin etu- tai takaosaan. Jos niitä pidetään etutukissa, lipastelinettä tai lipasta ei saa käyttää tukena ammunassa.
- 9.59: Patruunoiden vaatimukset on määritetty Suomen Ampumahiihtoliiton voimassa olevissa säännöissä. Kilpailuissa käytettäviltä patruunoilta vaaditaan seuraavat ominaisuudet:
- a) Vain kansainvälistä kaliiberia .22 (5,6 mm) long rifle olevia patruunoita saa käyttää. Luodin tulee olla samanlaista ainetta, joko lyijyä tai samanlaista pehmeää ainetta kuin lyijy (lyijyseosta).
- b) Luodin lähtönopeus ei saa ylittää 380 m/s, mitattuna 1 m piipun suusta.
- c) Luodin osumaimpulssi ei saa ylittää 0,9 Ns. (= 0,09 kps) ammuttuna 50 metrin päästä jäykkään teräslevyyn. Osumaimpulssissa sallitaan max 0,099 Ns. toleranssi. Osumaimpulssin arvossa sallitaan korkeintaan 11% poikkeama, eli osumaimpulssi saa olla max 1,0 Ns. (=01 kps). Patruunoiden sääntöjen mukaisuus voidaan tarkistaa ampumalla säädettävään koetauluun. Tämän taulun on oltava säädettävissä niin, ettei se laukea 1,0 Ns. osumaimpulssilla, mutta tekee sen 1,1 Ns. osumaimpulssilla. Patruuna hyväksytään, jos viidellä laukauksella taulun laukeamista ei tapahdu ampumamatkan ollessa 10 m. Testiammunnat on suoritettava kilpailijan omalla aseella tai vastaavanlaisella. Tuomarineuvosto voi järjestää patruunatestin tapahtuman aikana.
- 9.60: Ammunta on suoritettava samassa kilpailuvarustuksessa kuin suunnistus- ja kartanlukuosuudet. Hanskojen käyttö käsissä on sallittu ammunnan aikana, ei kuitenkaan ns. ampujainkäsiineen.

9.6 HUOLTO

- 9.6.1: Järjestäjän on huolehdittava siitä, että kilpailukeskus, erityisesti pukeutumis- ja peseytymispaikat sekä käymälät, vastaa kyseisen kilpailun vaatimuksia.
- 9.6.2: Käymälöitä on mahdollisuuksien mukaan järjestettävä myös lähtöpaikkojen läheisyyteen.
- 9.6.3: Maalissa ja ampumapaikalla tulee olla ensiapupalvelu. Suuressa kilpailussa on kilpailumaastoon perustettava ensiapupaikka, varauduttava sairaankuljetukseen ja järjestettävä lääkäripäivystys.

9.7 LÄHDÖN JA MAALIN TOIMINTA

9.7.1: Kilpailija saa aloittaa suorituksensa järjestäjän annettua lähtömerkin. Kilpailijan lähtömerkinä käytetään äänimerkkiä (katso 8.27).

9.7.2: Kilpailijan ylittäessä maaliviivan otetaan aika tunteina, minuutteina ja sekunteina. Pikamatkan kilpailuissa voidaan käyttää myös tarkempaa ajanottoa liiton ohjeiden mukaisesti. Ajanotto tapahtuu, kun kilpailijan rinta ylittää maaliviivan (katso 8.12).

9.8 TULOS, SIJOITUS JA PALKINNOT

9.81: Jos usea kilpailija saa yksittäislähtöä käytettäessä saman tuloksen, saavat he saman sijan. Heidät merkitään tuloluetteloon lähtöluettelon mukaiseen järjestykseen.

9.82: Yhteislähtöä käytettäessä maalituomari ratkaisee kilpailijan tai joukkueen sijoituksen maalissa. Maalituomarin nimi on mainittava kilpailuohjeissa. Järjestäjän on mahdollisuuksien mukaan videotava maaliintulot.

9.83: Jos kaksi joukkuetta saa joukkuekilpailussa saman tuloksen tai pistemäärän, voittaa se joukkue, jolla on paras henkilökohtainen tulos tai pistemäärä.

9.84: Alustavat tulokset on asetettava näytteille etukäteen ilmoitettuun paikkaan viimeistään yksi tunti maalin poistamisen jälkeen.

9.85: Järjestäjän on toimitettava välittömästi kilpailun päättyä liiton ohjeiden mukaisesti tulokset tiedotusvälineiden käytettäväksi.

9.86: Järjestäjän on viiden (5) päivän kuluessa kilpailusta lähetettävä virallinen tuloluettelo liitolle ja kilpailuun osallistuneille seuroille.

9.87: Eri sarjojen palkinnot on suhteutettava osanottajamäärään samoin kuin kilpailun arvoon ja luonteeseen.

9.88: Henkilökohtaisten osuuspalkintojen jakaminen viestissä on kielletty (katso 8.12).

9.9 KILPAILUN PÄÄTTYMINEN JA TOIMITSIJAT

9.91: Kilpailu katsotaan teknisesti päättyneeksi, kun maali poistetaan (katso 13.21).

Poistamisajankohta on mainittava kilpailuohjeissa.

9.92: Kilpailun päättyä on kilpailunjohdon varmistuttava, että kaikki lähteneet kilpailijat ovat tulleet pois kilpailumaastosta. Mikäli joku kilpailija ei ole tullut maastosta, on kilpailunjohdon järjestettävä hänen etsintänsä.

9.93: Tulosten yhteydessä lähetetään kartat ja muut kilpailutiedot liitolle.

9.94: Kilpailua koskeva kirjallinen aineisto on säilytettävä yhden vuoden ajan kilpailun päättymisestä.

9.95: Järjestäjän jokaisen toimitsijan sekä valvojan on pidettävä täysin salassa kilpailupaikat ja -radat maaston virallista julkistamista lukuun ottamatta (katso 6.15 ja 6.16).

9.96: Rastilla tai ampumapaikalla oleva toimitsija ei saa häiritä kilpailijaa eikä antaa tietoja ajasta, sijoituksesta tai muusta. Toimitsijan tulee olla hiljaa paikoillaan, olla huomaamattomasti pukeutunut eikä hän saa avustaa rastia lähestyvää, kartanlukutehtävää tai ammuntaa suorittavaa kilpailijaa (katso 8.37 ja 8.38).

10 KILPAILIJAA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

10.1 VARUSTEET JA APUVÄLINEET

10.11: Kilpailijan on käytettävä koko vartalon ja jalat peittävää asua. Nostettaessa polvi suoraan kulmaan, jalan iho ei saa paljastua mistään kohtaa. Asun paita voi olla lyhythihainen.

10.12: Ammunta on suoritettava samassa kilpailuvarustuksessa kuin suunnistus- ja kartanlukuosuudet. Hanskojen käyttö käsissä on sallittu ammunnan aikana, ei kuitenkaan ns. ampujainkäsineen.

10.13: Kilpailijan on pidettävä kilpailunumeronsa koko suorituksen ajan rintaan tai rintaan ja selkään kiinnitettynä.

10.14: Kilpailusuorituksessa saa käyttää vain järjestäjän jakamia kartoja.

10.15: Kompassia, otsalamppua ja sykemittaria lukuun ottamatta on muiden apuvälineiden, kuten kulkuneuvojen, elektronisten laitteiden (katso 9.4), radiolähettimien ja -vastaanottimien sekä korkeus- ja etäisyysmittarien käyttö kielletty. Poikkeuksen muodostavat järjestäjän antamat laitteet sekä erityiskilpailut, joista annetaan kilpailukohtaiset ohjeet.

10.16: Järjestäjällä on oikeus kieltää piikkareiden käyttö kilpailussa kokonaan tai osittain tai viestikilpailun joillakin osuuksilla. Kiellosta on mainittava kilpailukutsussa. Nastari ei ole piikkari.

10.17: Kilpailija ei saa kuljettaa koiraa mukanaan kilpailusuorituksen aikana.

10.2 KIELLETYT ALUEET

10.21: Kilpailija ei saa käyttää kulkureittinään:

a) kielletyn reitin merkillä osoitettua reittiä (katso 8.625),

b) kielletyn alueen merkinnällä osoitettua aluetta (8.66),

c) ammunnan vaara-alueita

d) aidatulla tai maastossa muutoin selvästi erottuvaa tonttia tai puutarhaa,

e) kylvettyä, orastavaa tai kasvavaa peltoa (katso 7.61n) eikä

f) rautatietä, moottoritietä tai moottoriliikennetietä. Rautatien saa ylittää kohtisuoraan.

10.22: Reunaosan sisäpuolella ei saa liikkua kohdan 10.21 d tarkoittamalla alueella.

10.23: Aidat ja ojat on ylitettävä niin, ettei niille aiheudu vahinkoa ja taimikoiden suhteen on oltava erityisen varovainen. Jos veräjä tai portti avataan, on se myös suljettava.

10.3 TOIMINTA KILPAILUSSA

10.31: Kilpailija ei saa saattaa itseään tarpeettomasti vaaralle alttiiksi (katso 8.67).

10.32: Kilpailija saa kilpailla vain omalla nimellään.

10.33: Kilpailija ei saa siirtää tai vahingoittaa kilpailuun liittyviä opasteita, viitoituksia eikä siirtää tai vahingoittaa rastivälineistöä (katso 8.32 ja 8.34-8.36).

10.34: Kilpailija vastaa siitä, että hän saa itselleen kuuluvat kartat. Mikäli kilpailija joutuu kärsimään jonkun muun otettua väärän kartan on järjestäjän pikaisesti toimitettava hänelle oikea kartta. Tästä kilpailija ei saa aikahyvitystä.

10.35: Kilpailijan suunnistusosuudella käytävä rasteilla nousevassa numerojärjestyksessä (katso 8.623) ja kartanlukuosuudella suoritettava tehtävät nousevassa numerojärjestyksessä, ellei kilpailuohjeissa toisin määrätä.

10.36: Kilpailijan on seurattava kilpailurataan kuuluvia viitoituksia (katso 8.23, 8.32 ja 8.4) sekä noudatettava rajoitusten alaisten alueiden (katso 10.2) koskemattomuutta. Kartanlukuosuudella ei viitoitusta saa palata takaisinpäin (katso 8.41).

10.37: Kaikenlainen keskinäinen apu ja yhteistyö kahden tai useamman kilpailijan kesken on kielletty. Toisen kilpailijan tahallinen seuraaminen tai hänen kanssaan kulkeminen tarkoituksena hyötyä hänen suunnistustaidostaan on kielletty. Tämä ei koske yhteislähtökilpailun osanottajia. Yhteis(massa-)lähtökilpailussa käytetään viestin kaltaisia hajontoja.

10.38: Ampumapaikalla/-radalla kilpailijan on käsiteltävä asettaan niin, ettei siitä aiheudu vaaraa hänelle itselleen, muille kilpailijoille tai toimitsijoille (katso 9.5).

10.39: Asetta on kilpailun ulkopuolella kuljettava ampuma-asettain 1/1998 määrittämällä tavalla suojattuna.

10.4 TOIMINTA MAALISSA, KESKEYTTÄMINEN JA KILPAILIJAN VASTUU

10.41: Kilpailija, joka on ylittänyt maaliviivan, ei saa ilman kilpailunjohdon lupaa palata kilpailumaastoon ennen kilpailun päättymistä.

10.42: Kilpailijan on maaliviivan ylitettyään luovutettava kilpailukorttinsa tai rekisteröintilaitteensa ja vaadittaessa myös kilpailukarttansa (katso 10.43). Kartanlukukartat luovutetaan toimitsijoille järjestäjän ilmoittamassa paikassa kilpailun kuluessa, kartanlukuosuuden maalissa.

10.43: Keskeyttänyt kilpailija ei saa millään tavoin vaikuttaa kilpailun kulkuun eikä auttaa toisia kilpailijoita.

10.44: Kilpailija osallistuu kilpailumatkaan, harjoitukseen ja kilpailuun omalla vastuullaan.

11 SUOMEN MESTARUUSKILPAILUT

11.1 YLEISTÄ

11.11: Suomen mestaruuskilpailut (SM) järjestetään vuosittain näiden sääntöjen määräämässä laajuudessa (katso 5.14).

11.12: Suomen mestaruuskilpailun järjestämisoikeuden myöntää liitto.

11.2 OSALLISTUMINEN

11.21: Suomen mestaruuskilpailuun voi osallistua jokainen ampumasuunnistuksen harrastaja.

11.22: Henkilökohtaiseen kilpailuun osallistuva voi olla Suomen kansalainen tai sellainen ulkomaalainen henkilö, joka edustaa suomalaista seuraa.

11.23: Suomen mestaruuskilpailuun saa osallistua myös järjestävän seuran tai seurojen kilpailijat. Edellytyksenä kuitenkin on se etteivät he ole millään tavalla tekemisissä kilpailun järjestelyiden kanssa (katso 2.6).

11.24: Liitto voi vahvistaa Suomen mestaruuskilpailuun osanottoa varten karsinta- ja rajoitusmääräykset. Osanoton edellytyksenä on, että määräykset on täytetty.

11.3 ILMOITTAUTUMINEN

11.31: Suomen mestaruuskilpailuun ilmoittautumisen tulee olla järjestäjällä viimeistään kymmenen (10) vuorokautta ennen kilpailupäivää.

11.32: Karsintavaatimusten täyttäminen oikeuttaa kilpailijan ilmoittautumaan osanotoltaan rajoitettuun sarjaan.

11.33: Kilpailija saa ilmoittautua ja osallistua kilpailussa (katso 11.4) vain yhteen sarjaan (katso 7.47).

11.34: Suomen mestaruuskilpailuun voi jälki-ilmoittautua järjestäjän antamien ohjeiden mukaisesti.

11.35: Seura tai liitto ei voi asettaa poisjääneen kilpailijan tilalle toista ko. sarjassa kilpailemaan oikeutettua kilpailijaa, jota ei ole tähän sarjaan ilmoitettu (katso 7.57).

11.4 KILPAILUN TOTEUTUS JA SARJAT

11.41: Suomen mestaruuskilpailu toteutetaan kaikissa kohdan 5.14 mukaisissa sarjoissa kaikkien ampumasuunnistuksen eri lajien kilpailuna (katso 7.23).

11.42: Eri kilpailusarjat voidaan järjestää yhdessä tai useammassa ryhmässä liiton päätöksen mukaisesti.

11.43: Suomen mestaruuskilpailu on virallinen, mikäli sarjassa on vähintään yksi (1) järjestäjän ilmoittamaan määräaikaan mennessä ilmoittautunutta kilpailijaa ml. jälki-ilmoittautuneet. Suomen mestaruuskilpailussa sarjoja ei yhdistetä.

11.5 MESTARUUSMITALIT JA PALKINNOT

11.51: Henkilökohtaisessa mestaruuskilpailussa sarjan voittaja saa kullatun Suomen mestaruusmitalin, toisen sijan saavuttanut hopeoidun mestaruusmitalin ja kolmannen sijan saavuttanut pronssisen mestaruusmitalin.

11.52: Mestaruusmitalit maksaa Sotilasurheiluliitto.

11.53: Kilpailussa voidaan lisäksi antaa muita järjestäjän hankkimia palkintoja.

11.6 KILPAILUN TOTEUTUS

11.61: Radat on laadittava annettuja kilpailujen ohjeaikoja noudattaen (katso 7.2).

11.62: SM-kilpailusarjoissa voidaan liiton päätöksellä käyttää ryhmä- tai yhteislähtöä.

11.63: Ryhmä- ja yhteislähtökilpailussa maalityömarin (9.82) on kuvattava maaliintulo videokameralla.

11.64: Sääolosuhteiden, järjestelyvirheen tai ylivoimaisen muun esteen takia mitätöity SM-kilpailu tai sen sarja voidaan uusida. Uusimisesta päättää liitto. Uusinta on toteutettava samalla kilpailukaudella (katso 6.74).

12 ALUEEN MESTARUUSKILPAILUT

12.1 YLEISTÄ

12.11: Alueiden mestaruuskilpailut järjestetään vuosittain ampumasuunnistuksen lajisääntöjen sekä asianomaisen alueen määräysten mukaisesti (katso 1.214 ja 1.216).

12.12: Alueen mestaruuskilpailun järjestämisoikeuden myöntää alueen kilpailutoiminnasta vastaava elin.

12.2 OSALLISTUMINEN

12.21: Alueen mestaruuskilpailuun saa osallistua kaikki ampumasuunnistuksen harrastajat riippumatta minkä alueen tai piirin seuroihin he kuuluvat.

12.3 ILMOITTAUTUMINEN

12.31: Kilpailuun ilmoittautumisessa noudatetaan soveltaen kohdan 11.3 säännöksiä.

12.4 KILPAILUMUODOT

12.41: Alueen mestaruuskilpailu voidaan järjestää kaikilla kohdan 7.23 mukaisilla kilpailumuodoilla.

12.42: Alueen mestaruuskilpailussa voidaan järjestää myös seurojen välisenä viestikilpailuna kohtien 5.14 tai 5.15 mukaisesti.

12.5 KILPAILUSARJAT

12.51: Alueen mestaruuskilpailuissa voidaan kilpailla kaikissa ampumasuunnistuksen lajisääntöjen mukaisissa sarjoissa.

12.6 KILPAILUN UUSIMINEN

12.61: Jos aluemestaruuskilpailu peruutetaan tai mitätöidään sääolosuhteiden tai järjestelyvirheen takia, alue voi päättää kilpailun siirtämisestä tai uusimisesta.

12.62: Aluemestaruuskilpailua ei voi siirtää seuraavalle kilpailukaudelle.

13 TUOMARINEUVOSTO

13.1 TUOMARINEUVOSTON KOKOONPANO

13.11: Tuomarineuvosto on nimettävä kaikkiin yleisiin kilpailuihin (katso 4.12) sekä mestaruuskilpailuihin (katso 4.13) poislukien seuran mestaruuskilpailut.

13.12: Tuomarineuvostoon kuuluu puheenjohtaja ja kaksi (2) jäsentä. Heitä ei saa nimetä järjestävän seuran jäsenistä (katso 1.217).

13.13: Tuomarineuvoston puheenjohtajan nimeää kolme (3) viikkoa ennen kilpailua SM-kilpailuun liitto sekä aluemestaruuskilpailuun, kansalliseen ja kansainväliseen kilpailuun järjestäjä.

13.14: Tuomarineuvoston puheenjohtajan pitää olla riittävän perehtynyt ampumasuunnistuksen lajisääntöihin sekä Suomen ampumahiihto- ja Ampujainliiton voimassaoleviin sääntöihin niiltä osin kuin ne koskevat ampumasuunnistusta. Hänen nimensä on mainittava kilpailuohjeissa. Hänen kuluistaan vastaa järjestäjä.

13.15: Tuomarineuvoston jäsenet kutsuu järjestäjä. Vähintään toisen heistä tulee, kohdasta 13.17 riippumatta, olla kyseisen kilpailun osanottajia.

13.16: Tuomarineuvosto on päätösvaltainen täysimääräisenä.

13.17: Valvojan tehtävä on nimetä tuomarineuvostoon uusi jäsen esteen tai esteellisyyden sattuessa. Tuomarineuvoston jäsen on esteellinen yleisten esteellisyyssäännösten lisäksi, jos hän kilpailee sarjassa, johon käsiteltävä asia liittyy (katso 13.15) tai jos tuomarineuvosto käsittelee asiaa, jossa hänen edustamansa seura on osallisena.

13.18: Tuomarineuvoston esittelijänä toimii kilpailunvalvoja. Hänellä ei ole äänioikeutta.

13.19: Järjestäjän tulee varata tuomarineuvoston käyttöön tila, jossa se voi kokoontua rauhassa ja häiriintymättä.

13.2 TUOMARINEUVOSTON TEHTÄVÄT

13.21: Tuomarineuvoston toiminta-aika on kilpailun muodollinen käynnissäoloaika eli viitoitusten paikallaolohetkestä (katso 7.32i) tunnin kilpailun teknisen päättymisen (katso 9.91) jälkeen.

13.22: Tuomarineuvoston tehtävänä on päätöksillään huolehtia siitä, että kilpailussa noudatetaan ampumasuunnistuksen lajisääntöjä täydennyksineen (katso 1.45) sekä kansainvälisissä kilpailuissa IBOF:n kilpailusääntöjä.

13.221: Tuomarineuvosto voi peruuttaa tai keskeyttää jo alkaneen kilpailun (katso 6.62), jos kohdan 6.63 säännökset täyttyvät.

13.222: Tuomarineuvosto voi siirtää kilpailun alkua.

13.223: Tuomarineuvosto käsittelee kilpailunjohtajalle valmistelemat kilpailutekniset rikkomusilmoitukset (katso 14.1) sekä sille jätetyt vastalauseet (katso 14.41).

13.224: Tuomarineuvosto saattaa kohdissa 2.81, 2.86 ja 2.87 mainitut ja harkinnan mukaan kohdissa 2.83-2.85 mainitut rikkomukset liiton (sääntötulkintaryhmän) käsiteltäväksi.

13.225: Tuomarineuvosto saattaa järjestäjän tai yksittäisen toimitsijan oikeussäännöstöä (katso 2.1-2.7) vastaan tekemät rikkomukset liiton (sääntötulkintaryhmän) käsiteltäväksi.

13.226: Tuomarineuvosto liittää pöytäkirjansa tiedot kilpailunjohtoon muista kuin kohtien 9.46-9.47 perusteella tekemistä seuraamuspäätöksistä.

13.23: Tuomarineuvoston päätökseksi tulee, mikäli se ei ole yksimielinen, enemmistön mielipide.

13.24: Tuomarineuvosto laatii pöytäkirjan tekemistään päätöksistä. Mahdollinen äänestystulos (katso 13.23) kirjataan pöytäkirjaan.

13.25: Tuomarineuvoston tulee lähettää laatimansa pöytäkirja liittoon yhden (1) viikon kuluessa kilpailusta.

14 KILPAILUTEKNISET SÄÄNTÖRIKKOMUKSET

14.1 RIKKOMUSILMOITUS

14.11: Todettuaan lajisääntöjä rikutun tai epäillessään niin tapahtuneen ovat toimitsijat, huoltajat ja kilpailijat velvollisia ilmoittamaan asiasta välittömästi kilpailunjohtolle. Huoltajan tai kilpailijan tekemä rikkomusilmoitus tulee olla kirjallinen.

14.12: Rikkomusilmoituksen kilpailijan puutteellisesta rastillakäynnin rekisteröinnistä (katso 9.4) tekevät tehtävään määrätty toimitsijat.

14.13: Kilpailunjohtoon on saatettava kohtien 2.82, 2.86 ja 2.87 tarkoittamat rikkomukset tuomarineuvoston tietoon ja kohtien 2.83-2.84 tarkoittamat rikkomukset tuomarineuvoston käsittelyyn.

14.14: Kilpailunjohto voi siirtää myös muita rikkomuksia tuomarineuvoston käsiteltäväksi.

14.2 RIKKOMUSILMOITUKSEN KÄSITTELY

14.21: Kilpailunjohtoon on epäillessään sääntörikkomuksen tapahtuneen tai saatuaan rikkomusilmoituksen kuuluttava rikkomuksen ja ilmoituksen osapuolia.

14.22: Todettuaan lajisääntöjä rikutun, epäillessään niin tapahtuneen tai saatuaan kohdassa 14.11 tarkoitetun rikkomusilmoituksen on kilpailunjohto velvollinen ottamaan asian välittömästi käsiteltäväkseen.

14.23: Päätös asiasta on tehtävä ennen maalin poistamista.

14.24: Muista kuin kohtien 9.46-9.47 perusteella tehdyistä seuraamuspäätöksistä on annettava kirjallinen tieto tuomarineuvostolle liitettäväksi sen pöytäkirjaan (katso 13.226).

14.3 SEURAAMUKSET (KATSO 1.61-1.65)

14.31: Kilpailunjohto voi hylätä kilpailijan, joka on rikkonut kilpailuteknistä säännöstöä (katso 4-14). Suoritus on aina hylättävä, elleivät asianhaarat ole lieventäviä.

14.32: Kilpailunjohto voi poistaa kilpailupaikalta kilpailun ajaksi huoltajan, kilpailun seuraajan ja myös kilpailijan, joka on rikkonut oikeus- tai kilpailuteknistä säännöstöä (katso 2-14).

14.33: Kilpailunjohto voi, järjestäjän virheen seurauksena, mitätöidä yksittäisen kilpailusuorituksen tai kokonaisen sarjan.

14.34: Tuomarineuvosto voi vastalauseesta hylätä yksittäisen kilpailusuorituksen, antaa kirjallisen huomautuksen, mitätöidä yksittäisen kilpailusuorituksen, sarjan tai koko kilpailun.

14.35: Tuomarineuvosto voi mitätöidä kilpailusarjan tai koko kilpailun vaikka vastalauseita ei ole tehty.

14.36: Kilpailua (sarjaa) ei tule julistaa mitättömäksi vähäpätöisen virheen vuoksi.

14.37: Kilpailua (sarjaa) ei voida julistaa mitättömäksi kilpailijan sääntörikkomuksen seurauksena.

14.4 VASTALAUSEEN TEKEMINEN

14.41: Vastalause voidaan tehdä

- a) kilpailunjohtoon päätöksestä rikkomusilmoitukseen (katso 14.11) johdosta.
- b) järjestäjän kilpailuhallinnollisen toimenpiteen johdosta,
- c) kilpailun teknistä järjestelyä vastaan,
- d) kilpailijan suorituksen hylkäämispäätöksestä (katso 14.31) sekä
- e) tulosluetteloa vastaan (kilpailijan nimeä, sijoitusta tai aikaa vastaan).

14.42: Vastalauseen voi henkilökohtaisessa kilpailussa tehdä yksittäinen kilpailija tai hänen seuransa huoltaja tai viestikilpailussa joukkueen huoltaja.

14.43: Vastalause on tehtävä kirjallisesti ja jätettävä tuomarineuvostolle tai kilpailunjohtolle tunnin kuluessa kilpailun teknisestä päättymisestä (maalin poistamisesta) kohdissa 14.41 a-d. Vastalause tulosluetteloa vastaan on tehtävä kahden (2) viikon kuluessa sen julkaisemisesta.

14.44: Virheellisuuden paljastuessa kilpailun päättymisen jälkeen voidaan vastalause jättää järjestämisluvan myöntäjälle kahden (2) viikon kuluessa kilpailupäivästä.

14.5 VASTALAUSEEN KÄSITTELY

14.51: Vastalauseen käsittely on aloitettava heti.

14.52: Tuomarineuvoston on tehtävä päätöksensä kolmen (3) tunnin kuluessa vastalauseen (katso 14.41 a-d) jättämisestä.

14.53: Mikäli vastalause koskee kohdissa 2.82-2.86 mainittuja rikkomuksia on vastalause käsiteltävä tavanomaisessa järjestyksessä. Tapaus on tämän lisäksi tuomarineuvoston toimesta siirrettävä (kohdat 2.82 ja 2.86) tai harkittava siirrettäväksi (kohdat 2.83 ja 2.84) sääntötulkintaryhmälle.

14.54: Järjestämisluvan myöntäjä (alue tai, liiton ollessa luvan myöntäjänä, sääntötulkintaryhmä) tekee päätöksensä vastalauseesta (katso 14.41 e ja 14.44) neljän (4) viikon kuluessa vastalauseen jättämisestä.

14.6 PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO

14.61: Päätöksestä on välittömästi tiedotettava asianosaisille kirjallisesti.

14.7 VALITUS

14.71: Tuomarineuvoston päätöksestä asianosaiset voivat valittaa järjestämisluvan myöntäjälle (alueelle tai, liiton ollessa luvan myöntäjä, sääntötulkintaryhmälle) kahden (2) viikon kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Valitus on tehtävä kirjallisesti.

14.771: Sääntötulkintaryhmä voi ottaa, ilman valitustakin, uuteen käsittelyyn tuomarineuvoston päätöksen kohtien 2.83 ja 2.84 mukaisista rikkomuksista.

14.72: Järjestämisluvan myöntäjä perii valituksesta valitusmaksun, jonka suuruus on henkilökohtaisen kilpailun tapauksessa viisi kertaa osanottomaksu ja viestikilpailun tapauksessa kaksi kertaa joukkueen osanottomaksu. Kohdan 1.58 mukaisesta valituksesta peritään vastaavan suuruinen maksu.

14.73: Kansainvälisen kilpailun osalta tuomarineuvoston päätös on lopullinen.

15 AMPUMASUUNNISTUSKILPAILUN VALVONTAOHJEET

15.1 YLEISTÄ

15.11: Nämä ampumasuunnistuskilpailun valvontamääräykset ovat "Ampumasuunnistuksen lajisääntöjen 1999" (SotUL) 7.11 kohdassa tarkoitettut määräykset.

15.12: Näiden määräysten tarkoituksena on varmistaa, että ampumasuunnistuskilpailut järjestetään ampumasuunnistuksen lajisääntöjen mukaisesti.

15.13: Valvonnan on katettava yksityiskohtaisesti koko kilpailun järjestelyt ja sen on tapahduttava luottamuksellisena yhteistyönä kilpailunjärjestäjän kanssa.

15.2 SOVELTAMISALA

15.21: Näitä määräyksiä sekä mahdollisesti annettavia erityismääräyksiä ja ohjeita on noudatettava kaikkien mestaruuskilpailujen ja yleisten kilpailujen valvonnassa, ellei niiden valvonnasta ole annettu erillisiä määräyksiä ja ohjeita tai ellei järjestämisluvan myöntäjä ole niiden valvonnasta toisin määrännyt.

15.22: Näitä määräyksiä käytettäessä on otettava huomioon "Ampumasuunnistuksen lajisääntöjen" ohella myös muut ampumasuunnistuskilpailun järjestelyjä säätelevät määräykset ja ohjeet ml. ampuma-aselaki vuodelta 1998. Kansainvälisten kilpailujen osalta on otettava huomioon IBOF:n vahvistamat säännöt, määräykset ja ohjeet.

15.3 VALVONTA

15.31: Valvoja ovat kilpailunvalvoja ja ratavalvoja

15.32: Suomen Sotilasurheiluliitto nimeää järjestämisoikeuden myöntäessään kilpailunvalvojan

a) niihin mestaruuskilpailuihin, joiden järjestämisluvan myöntäjänä se toimii ja

b) niihin yleisiin kilpailuihin, joiden osalta se katsoo sen tarpeelliseksi.

15.33: Muihin Sotilasurheiluliiton myöntämiin yleisiin kilpailuihin järjestämisluvan hakija ehdottaa kilpailun valvojan, jonka liitto hyväksyy myöntäessään järjestämisluvan.

15.34: Kilpailuun, johon Suomen Sotilasurheiluliitto nimeää kilpailunvalvojan, on kilpailunhakijan hakemuksessaan ehdotettava ratavalvoja, jonka liitto hyväksyy myöntäessään järjestämisluvan.

15.35: Kilpailunvalvojalla tulee olla tuntemus ampumasuunnistuskilpailujen järjestämisestä.

Ratavalvojalta vaaditaan Suomen Suunnistusliiton ratamestaripätevyys. He eivät saa olla liiton nimeämää arvokilpailun valvojana toimivaa teknistä asiantuntijaa (TA) lukuun ottamatta järjestävän seuran jäseniä.

15.4 KILPAILUNVALVOJA

15.41: Kilpailunvalvojan tehtävänä on varmistaa, että kilpailunjärjestelyssä noudatetaan "Ampumasuunnistuksen lajisääntöjä". Hänen tehtävänä on myös neuvoa ja ohjata kilpailunjärjestäjää.

15.42: Kilpailunvalvoja on järjestämisluvan myöntäjän alainen ja vastuussa tälle tehtävästään.

15.43: Kilpailun valvojan on:

a) todettava kilpailuun aiotun ampumapaikan, maaston ja kilpailukeskuksen sopivuus,

b) tarkastettava suunniteltu kilpailuorganisaatio, aikataulut ja talousarvio,

c) varmistettava, että tarvittavat luvat hankitaan maanomistajilta, metsästysoikeudenomistajilta yms.

Lisäksi on varmistettava, että ampumarata/-paikka täyttää vaatimukset ja että sen lupa-asiat ovat kunnossa,

d) varmistettava, että kartta on kilpailun vaatimusten mukainen,

e) tarkastettava kilpailun ratasuunnitelmat,

f) varmistettava, että kilpailun suunnittelussa on otettu huomioon ympäristönsuojeluasiat,

g) varmistettava, että kilpailun lähtöluettelo ja hajautuskaavioarvonta laaditaan sääntöjen mukaisesti,

h) tarkastettava viestikilpailun hajautusmenetelmän toteutussuunnitelma,

i) tarkastettava kuljetuksia, majoituksia, paikoitusta, saniteettitoimintoja, palkintoja ym. koskevat suunnitelmat,

j) tarkastettava tiedotussuunnitelma lehdistön, radion ja TV:n osalta sekä

k) tarkastettava kutsuvieraita yms. koskevat suunnitelmat.

15.44: Kilpailunvalvoja suorittaa myös ratavalvojan tehtävät kilpailussa, johon ei nimetä ratavalvojaa.

15.45: Kilpailunvalvojan on annettava järjestämisluvan myöntäjälle tarvittavat selonteot järjestelyistä.

15.46: Kilpailunvalvojalla on ylin päätäntävalta kaikissa kilpailun tekniseen toteutukseen liittyvissä kysymyksissä. Sovittamattomien erimielisyyksien syntyessä on ne esitettävä järjestämisluvan myöntäjän ratkaistavaksi.

15.47: Kilpailunvalvoja nimeää tuomarineuvostoon uuden jäsenen esteen tai esteellisyyden sattuessa (ampumasuunnistuksen lajisäännöt 2004 kohta 13.17) sekä toimii tuomarineuvoston esittelijänä ilman äänioikeutta (ampumasuunnistuksen lajisäännöt 1999, kohta 13.18).

15.48: Kilpailunvalvoja päättää ennen kilpailupäivää tapahtuvasta kilpailun peruuttamisesta (katso suunnistuksen lajisäännöt 2004, kohta 6.62).

15.49: Kilpailunvalvojan tulee olla kilpailun aikana kilpailupaikalla. Esteen sattuessa järjestämisluvan myöntäjä antaa luvan poissaoloon ja määrää hänelle sijaisen.

15.5 RATAVALVOJA

15.51: Ratavalvoja on kilpailunvalvojan alainen ja vastuussa tälle tehtävistään.

15.52: Ratavalvojan on

a) neuvottava ja ohjattava radanlaadintatyötä tarkastaen erityisesti, että ympäristökysymykset tulevat huomioiduksi,

b) tarkastettava lähdön, kartanlukuosuuden rastien, suunnistusosuuden rastien ja maalin sopivuus ja sijoitus sekä rastimääritteet,

c) hyväksyttävä suunnistusosuuden rastilipun paikka, kartanlukurastin rakenne sekä sopivuus kilpailuun sekä rastihenkilöstön sijoittuminen ja toiminta kilpailun kuluessa,

d) valvottava, että ratojen merkintä karttoihin tapahtuu tarkoituksenmukaisesti.

15.53: Ratavalvoja osallistuu tuomarineuvoston kokouksiin ilman äänioikeutta.

15.54: Ratavalvojan tulee olla kilpailun aikana kilpailupaikalla. Esteen sattuessa kilpailunvalvoja määrää hänelle sijaisen.

15.6 VALVONTAKUSTANNUKSET

15.61: Kilpailunjärjestäjä vastaa kilpailun- ja ratavalvojan kulukorvauksista.

16 DOPINGSÄÄNNÖSTÖ

Dopingsäännöstö koostuu seuraavista sopimuksista ja julkaisuista:

Maailman antidopingtoimisto WADA:n doping säännöstä, 2003

Kansainvälisen Olympiakomitean (KOK) säännöt ja Suomen Antidopingtoimikunnan säännöt, kulloinkin voimassa oleva painos

Council of Europe Antidoping Convention (Euroopan Neuvoston dopingin vastainen yleissopimus), Euroopan neuvosto, 1989

Nordic Antidoping Agreement (Pohjoismainen Antidoping-sopimus); Suomen Liikunta ja Urheilu ry., 1994

Kielletyt ja sallitut lääkeaineet urheilussa, Suomen Antidoping-toimikunta (www.antidoping.fi), kulloinkin voimassa oleva painos

Yhteystiedot:

Olympiakomitea, Radiokatu 20, 00093 SLU, puh. 09-348121

Suomen Liikunta ja Urheilu Ry., Radiokatu 20, 00093 SLU, puh. 09-348121

Suomen Sotilasurheiluliitto, PL 919, 00101 Helsinki, puh. 09-1810111

Suomen Antidopingtoimikunta ADT Ry, Radiokatu 20, 00093 SLU, puh. 09-34812020